

NARODNI LIST

Izhaja vsak četrtek; ako je ta dan praznik, pa dan poprej. Vse pošiljatve, (dopisi reklamacije, vprašanja itd.) je pošiljati na naslov: „Narodni List“ v Celju. Reklamacije so poštnine proste. — Uredništvo: Rotovška cesta št. 8.

„Narodni List“ stane za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za četrt leta 1 K. Za Ameriko in drugo deželo na leto 5 K 60 v. Naročnina se plačuje vnaprej. Posamezna številka stane 10 vinarjev.

Oglasi se računijo po 16 vinarjev ena petič vrsta. — Pri večkratnih objavah znaten popust po dogovoru. Pristojbine za oglase je plačevati po pošti na naslov: „Narodni List“ v Celju.

Doneski k glavnemu zboru narodne stranke za Štajersko.

Uvod.

Kakor lansko leto, bo priobčeval tudi letos „Narodni List“ vočigled bližajočemu se glavnemu zboru narodne stranke za Štajersko dopise iz kroga svojih čitateljev in strankinih somišljenikov, v katerih bi se naj zrcalile želje in navsveti glede bodočega strankinega delovanja, pa tudi graje in pritožbe, ki streme za zboljšanjem storjenih napak. Dali bomo vsakomur svobodno besedo; ker želimo združiti mnenja vseh slojev in krogov v navodilo bodočemu strankinemu izvrševalnemu odboru in ker hočemo dokazati, da je v narodni stranki prostora dovolj za vsakogar, ki hoče resno delovati narodu v prid. Srčno želimo, da se razvname kakor lani, tudi letos v teh „doneskih“ trezna in preiščljena razprava o našem javnem življenju. Za enkrat priobčimo rezek dopis o naši gospodi, ki smo ga hranili v ta namen že dalje časa v uredništvu in o katerem sodimo, da spada na to mesto. Za prihodnje številke pa prosimo vse one, ki se zanimajo za stranko in za naše politično življenje sploh, kolikor mogoče veliko doneskov. Prostora bomo dali precej na razpolago v listu.

O naši gospodi.

(Dopis iz kmečkega peresa.)

Najprve moram povedati, da nisem jeden tistih, ki samo po gostilnah zabavljajo, drugače pa vedno roke križem držijo, ako ne gre za njihov žep. Jaz sem se udeleževal političnega dela že v tistih časih, ko smo štajerski Slovenci vsaj na zunaj še živeli v politični slogi. Kasneje sem pristopil k narodni stranki ravno tako kot pretnogi drugi zavedni kmetje in sem sedaj odbornik enega izmed strankinih političnih društev. Hodim na vse shode in druge prireditve, sem od kraja naročnik „Narodnega lista“, ki sem mu pridobil med svojimi sosedi in prijatelji gotovo že do dva ducata plačujočih naročnikov. Delam, kolikor znam in morem, pri vsakih občinskih in drugih volitvah; enkrat se mi je celo reklo: hajdi Joža, v luknjo, ker sem po burnem Roblekovem shodu v jezi enega izmed najhujših klerikalnih zabavljavev malo pretrdo potipal po rebrih. Vse to pravim ne iz kake samohvale, temveč zato, da si ne bi brusil kedo jezika, češ, kaj se boš kregal, ljubi moj kmečič, ko te pa ima fajmošter pod klobukom in si narodovec samo pri kaki pijači.

Vidim pa, da z našo stranko ne gre tako naprej kakor bi lahko. Mnogo razprav sem bral o tem že po časopisju. Eni trdijo, da nas hočejo fajmoštri pozobati, ako nismo klerikalci; drugi so pisali, da se kmetji bojimo preveč pekla in hudiča ter da zato ne moremo biti pri napredni stranki; zopet tretji hvalijo klerikalno politično organizacijo in vidijo v njej edino podlago farovžkih političnih uspehov. Ne rečem, nekaj bo imel vsak prav. Ali glavni vzrok tiči po moji skušnji v tem, ker vidi večina kmetov v narodni stranki nekaj tujega, nekaj, kar ni s kmečkim življenjem živo zraščeno; kratko malo: kmetje pravijo, narodna

stranka je „gospoška“, fajmoštrova pa „kmečka“. Razumljivo je, da skušajo klerikalni časopisi to naziranje še utrditi in razširiti.

Na tem „gospoštvu“ je nekaj res kriva domišljija, največ pa naša narodna gospoda sama. Po deželi imamo na primer precej moškega in ženskega učiteljstva. Dočim je še starejši rod prav rad zahajal med nas kmečke ljudi in še rad zahaja in mu ni preumazana kmetova klop, se nas pa je začelo mlajše učiteljstvo mnogokje izogibati. Izjemam vsa čast! Kaki vzroki ga pri tem vodijo, ne vem tako natančno presoditi ali res je, da si kmetje ne znamo in ne moremo zlasti v politiki povsod sami pomagati in potrebujemo pomoči in opore. Delaven učitelj uživa med nami isto spoštovanje kot vsak duhovnik. Ista je z mnogimi boljšimi obrtniki in trgovci. Kaj bo, če se nas narodno izobraženstvo boji in ogiblje, duhovnik pa gre od hiše do hiše, pritiska na vsako kljuko in mu je dobra vsaka streha! Take obiske si šteje kmet v čast in rodijo ti stiki s kmečkim ljudstvom politične sadove! Napačno je mnenje, da kmetje kar silijo za fajmoštri. Koliko imamo mi po vseh večjih in manjših krajih, po mestih in trgih gospode, ki ji je vsej tekla zibka v kmečki hiši, a zgubi kasneje vse zveze z nami! Mi se ne ponujamo nikomur, ker nam tega treba ni, ali če hoče kedo delati z nami in tudi odkritosrčno za nas, ga moramo poznati, spoštovati in ljubiti! Prijazne res niso naše šege, smo trdi in okorni, ali za kar se zavzamemo, pri tem tudi večjidel ostanomo. Naj se na shodih govori tako kakor mi razumemo, naj se pri veselica ne gleda le na gospodo temveč na domačine; naj gospoda porabi nedelje za obiske in zlete na deželo, pa bo marsikaj boljše! Kaj je nam za tiste ljudi, ki nas „rešujejo“ po mestih, ne da bi nas poznali!

Polagamo vsem onim gospodom, ki imajo v narodni stranki kaj besede, ki imajo dobro voljo in željo našo kmečko politiko prav voditi: pridite med nas! Pastite tisto gospodo, ki se boji Nemcev in duhovnikov ter pravi, da nas bo pojutrišnjem vrag vzel, pri miru. Ta vas večjidel ne mara. Stranko bo treba docela postaviti na agrarno, kmečko podlago; tako je vzrastla, tako bo živela naprej. Mi tvorimo moč in število, kdor nas bo rabil, bo prišel za nami. Tožite, da vas pri raznih volitvah ravno gospoda pušča na cestilu iz strahopetnosti in neznačajnosti; ali vam ne kaže to, kam imate iti?

Hotel sem to enkrat javno povedati, četudi menda ni vse tako dobro izpadlo kot bi rad. Pa želel bi srčno, da bi naša narodna gospoda res enkrat našla narod in bi bolj z njim živela ko doslej. Potem bi bilo tudi precej manj govorenja o „gospoški“ in „dohtarski“ stranki.

Slovenski otrok v slovensko šolo!

Pogovor med kmetoma Ostrožnikom in Dobrovcem.

Ostrožnik: Malo dni še, in treba bo otroke zopet v šolo pošiljati.

Dobrovec: Odkar je hmelj obran, itak nimajo nobenega dela. Bolje je tudi, da gredo v šolo, kakor da se potepljejo po vasi in zijajo pjanice, ki se gugajo in preklinjajo od krčme do krčme. Velika nesreča je za nas Slovence, da

imamo toliko zapravljivcev; in žalostnejše še je, da so pogostoma to fantini, ki so še nedavno v šolo hodili.

Ostrožnik: Nekdaj so nam pravili: mali otroci, male skrbi, dandanes pa nam že šolarčki delajo velike skrbi; kaj bo še le, ko odrastejo! Rad gledam zdravega in živega otroka, ali takega ne maram, ki je v svoji razposajenosti zloben.

Dobrovec: Veš kaj mi posebno na naši mladini ne ugaja? Surovost. Slovenci smo bili zmerom vljudni; včasih še preveč. Dandanes pa ne slišiš več prijaznega pozdrava; otroci vreščijo po cesti kakor divjaki, norčujejo se iz starih ljudi, vpijejo po nemško, delajo sploh tako, kakor bi ne imeli poštenih slovenskih starišev.

Ostrožnik: Žalibog, da imaš prav.

Dobrovec: In ti malopridni paglavci pohajajo domalega vsi nemške šole. Ali si slišal, kako neotesano se je vedel Čukov proti župniku?

Ostrožnik: Slišal sem nekaj o tem. Kako pa je bilo pravzaprav.

Dobrovec: Župnik je srečal učence obiskujoče nemško šolo, med ujimi je bil tudi Čukov fant, ki je pozdravil župnika po nemški: **globe Jezus Krist**. Župnik ga posvari rekoč: zakaj pa ne pozdravljaš slovenski; saj si Slovenec in tvoji stariši niti nemški ne znajo. Fantin pa odvrne nesramno: jaz sem Nemec. Na to reče župnik: ti malopridnež ti; že zdaj zatajuješ svoj materni jezik; že zdaj se delaš norca iz slovenskega pozdrava in iz starih ljudi.

Ostrožnik: No to pa je že več ko preveč.

Dobrovec: Ali to še ni vse. Čukov je šel tožit župnika, ker je bojda razžalil gospoda smrkolina iz nemške šole imenajoč ga malopridneža.

Ostrožnik: Kaj takega se še pa ni zgodilo v naši župniji in menda nikjer. Tak paglavec si zasluži pošteno leskovo.

Dobrovec: Vidiš, kak sad odi ponemčevalna šola. Otroci, katerim se trga v nemški šoli iz srca ljubezen do materinega jezika, ne bodo izpolnjevali četrte zapovedi, ki veleva ljubiti in spoštovati domovino ravno tako, kakor stariše. Gorje takim starišim, ali gorje tudi domovini; iz takih bodo sami odpadniki, sami Judeži Iškarjoti. Tudi tvoj fant je hodil lani v nemško šolo.

Ostrožnik: Eh mislil sem, da se bode več naučil.

Dobrovec: Več. Kako to? Če se nemški otrok v osmih letih komaj do dobrega nauči začetnih nauk, kako se pa bode slovenski v nemški šoli? Čul sem, da hodi tvoj fant že tri leta v isti razred.

Ostrožnik: Meni se tudi čudno zdi; moral bi že v tretjem bitu, pa še je zmerom v prvem.

Dobrovec: To nič ni čudnega, pač pa velika muka za otroka. Vse svet pravi, da se mora začetni poduk vršiti na podlagi materinega jezika. To zahtevajo tudi Nemci, seveda za se; nas pa hoté s takim narobepodukom ponemčiti in poneumniti. Nemški učitelj v Celju je odkrito priznal, da dosežejo v najnižjih razredih najprej ta namen. Zato pa tvoj deček zmirom tiči v prvem razredu.

Ostrožnik: Se bo pa nemški dobro naučil; saj veš, kako mu je potrebna nemščina.

Dobrovec: Prijatelj, tujega jezika se še le more na podlagi domače govornice naučiti; tako

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celju

Delniška glavnica 8 milijonov kron.

Centrala v Ljubljani, podružnice Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica.

Rezervni zaklad 1 milijon kron.

Eskomptira menice pod najkulantnejimi pogoji.

Otvorja tekoče in čekovne račune.

Prevzema vloge na knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga brez odpo-
vedi po 5% večje, vloge proti odpovedi po 5½%.

Prodaja srečke na obroke kakor tudi promese za vsa žrebanja.

delajo vsi pametni ljudje. Ko dovrši slovenske šole, pošli fanta v nemško šolo, če meniš, da je potrebno. Jaz mislim, da nam ni potrebno, ker se itak v slovenskih šolah dovolj ukvarjajo z nemščino. Povej mi, kje potrebuješ doma nemški jezik. Le glej kako prijazno s teboj govore Celjani, če prideš v kako krčmo ali trgovino. Kamorkoli prideš od Gradca do Trsta in tam doh do Skadra, kjer so zdaj naši vojaki, povsod izbajajo s svojo materinščino. Pri gospodski pa morajo itak znati slovenski.

Ostrožnik: Če bi pa šli otroci na Nemško-Dajčland?

Dobrovec: Oh za silo se Slovenec kmalu nauči. Kdo pa zna pri nas angleški? In vendar hodi toliko ljudi v Ameriko, kjer je vse angleško. Sicer pa bi ti rad prav zaupno nekaj povedal. Tistega Gajška poznaš. Te dni mi je tožil, da so ga vsi otroci zapustili na stare dni; fantje so šli na Nemško; dekleta pa v mesto. Nobeden mu nič ne pomaga; nobeden mu nič ne piše; samo čakajo, da se stegne in da potem pograbi kočo in grunt. Ponemčevalne šole so tudi eden izmed glavnih vzrokov, da ne dobimo za drag denar ne hlapca, ne dekle, ne delavcev. Kdor nemški tolče, sili v mesto ali na Nemško. Fantje se tam zdelajo, dekleta po mestih pa mnogokrat spridijo.

Ostrožnik: Ali vsak bi se rad izkopal iz svoje revščine.

Dobrovec: Prijatelj, varčnost, pamet in pridne roke nam bodo pomagale, ne nemščina. Petkovo Uršo poznaš; ona zna nemški; pa vendar nosi slednji dan mleko v košu v Celje. Če nemščina toliko pomaga, zakaj pa nima v Celju kakšne palače, n. pr. Dajčes haus; zakaj pa si ne da rajši donašati mleka in sladke kave kuhati, zakaj ne nosi gosposkega klobuka namesto koša, zakaj ne je pečenih piščanec in jerebic namesto fižole in krompirja? Nemci so vendar nehvaležni ljudje.

Ostrožnik: Trpke so tvoje besede; ali odprl si mi oči; zdaj še le razvidim, kako neumen in slep sem bil do zdaj; nočem, da bi me pred smrtjo mučila vest, da sem izredil svoje otroke za Judeže. Fant mi ne sme več v nemško šolo. Hvala ti. (Sežeta si v roke.)

Sprejem v tečaj dež. kmetijske šole v Št. Jurju ob Juž. žel.

Za razvoj domačega kmetijstva je prepotrebna primerna strokovna izobrazba kmetovalcev samih. Mnenje, da je potrebna ista samo za službe, za preskrbljenost sinov, ki ne ostanejo na domačem posestvu, je zelo napačno. Ali naj se bolj spretne moči posvečajo tujim podjetjem, domača naj pa trpe vsled zaostalosti? Ali ne prekaša strokovno napreden gospodar drugih, ali ni vzor, nekaka sreča za svoj okoliš? Ali ne pridobivajo le razumni, izobraženi gospodarji kmetom vglad, kakoršen jim pristoja? Ali se ne čuti vsak razsoden kmet dandanes pred zadačami, ki mu kažejo potrebo primerne izobrazbe?

Išče in najde po posameznih knjigah, listih, predavanjih itd. posamezne drobtine, pa to so le drobtine! — Ali bi zamogel n. pr. današnji vinogradnik po trtni uši, peronospori itd. shajati brez napredka? Ali je mogoče pri današnjih razmerah in draginji, pomanjkanju delavnih moči itd. itd. naprej gospodariti kot nekdanj? Ali ne izdajajo naši kmetovalci že ogromne svote za razne potrebe n. pr. umetna gnojila, razne priprave itd., pa ne znajo z njimi vedno prav ravnati? Ali ne dosega poprečna produktivnost naše zemlje le en del tega, kar bi zamogla? Ali ne trpe pri tem vsi sloji, zlasti pa kmetovalci sami? Ali je pa kmetovalčeva naloga edino le pridelo vanje? Kolike vrednosti se gube vsled neprimerne spravljavanja, ravnanja, shranjevanja, prede lovanja, koliko zgub je vsled nezadostnih zmožnosti v računanju? Kako je mogoče kmetovalcu presojati sorazmerno uspešnost svojega pridelovanja, ako ne zna površja svojih parcel natančno

neje določiti, ako ni več knjigovodstva itd. itd. Enakih vprašanj navedlo bi se lahko še na stotine.

Za samoizobrazbo je to preveč zadač, treba je primerno zaokrožene šolske izobrazbe, ki podeli primerno vsestransko organsko vezano podlago. Prilika za to se nudi tudi v deželni kmetijski šoli v Št. Jurju ob Juž. žel. Ker se poučuje tu v materinem jeziku, ker se vpoštevajo zgolj faktične potrebe, se omeji učna doba le na 10 mesecev. Ni namen v tej kratki učni dobi nakopičiti v učencih polno teoretičnega znanja, istotako ni namen jih zgolj mehanično izvežbati, temveč namen je, jih vglobiti, razumne, misleče in spretne strokovnjake odgojiti. Taki morajo znati prav razpolagati, pri vsakojakih okolščinah pravo pogoditi in pa delati. Kakor zaostalost istotako ali včasih bolj je kmetovalcem škodljiva šablona. Delo naj vodi vedno le prava razsodnost!

Naloge 10 mesečnega tečaja so velike in zahtevajo material, ki je tem kolikor moč kos, ki ima veliko veselja do stvari in posebno trdno voljo.

Opozarja se na tozadevni razglas. Naj se mu odzovejo mladeniči prešinjeni od veselja do stvari, nadarjeni, marljivi, čedni in redni. — Izostanejo naj pa taki, katerim je edino le za štipendijo ali ki mrzijo delo ali kateri se nočejo vkloniti disciplini ali katerim ni za učenje, kateri streme edino le po spričevalu, da so dovršili kmetijsko šolo ali pa kateri samo iz radovednosti povohajo v šolo z namenom oditi, če jim ne bode prav dopadlo itd. Take zajedavke, ki se vrinejo, spodjedajo le drugim boljše mesta in so krive, da zavod ni poln, kakor bi moral biti, krčijo le uspešnost njega delovanja. Le učenci dobrih kmečkih hiš, zlasti starejši, ki znajo priti kmalu zgoraj navedenimi svojstvi do veljave, so zavodu in njegovim smotrom v korist in ponos; čim boljše podlago imajo od prej, tem boljše. Izbiranje v tako velikem okolišju je pa težavno. Najbolje, da se oglašajo, če le mogoče prosilci osebno. Vsi prijatelji kmetijskega napredka so pa naprošeni, da pomagajo pri izbiranju in priporočajo le, kar je priporočila vredno.

Ravnateljstvo.

Beleške.

Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev je obhajala v soboto in nedeljo v Ljubljani 25 letnico svojega obstanka. Ob tej priliki je izšla slavnostna številka "Učiteljskega Tovariša", ki opisuje delovanje "Zaveze" kot organizacije učiteljstva v preteklih 25 letih in našteva dolgo vrsto dobrodelnih in gospodarskih naprav ter zavodov, ki si jih je ustanovilo z neumornim pridom narodno učiteljstvo. "Zaveza" bo menda tudi najstarejša slovenska stanovska organizacija, ki je razširjena po vseh slovenskih deželah in združuje na tisoče narodnih učiteljev ter učiteljic. Ljubljana je ob učiteljskih slavnostnih dnevih mnogoštevilne goste z navdušenjem in veseljem sprejela. Vseh prireditve se je udeleževalo veliko naprednih poslancev, župan ljubljanski dr. Tavčar, zastopniki češkega, hrvaškega in srbskega učiteljstva ter posebno mnogo štajerskih učiteljev in učiteljic. Častital je "Zavezi" ob 25 letnici pismeno izvrševalni odbor štajerske narodne stranke. Daljše poročilo je priobčeno v "Slov. Nar."

Za zidanje nove bolnišnice usmiljenih bratov pri Žalcu se je nabralo dosedaj 160.000 K zagotovila in kakor kažejo moderni načrti, bode stalo poslopje 500.000 K. Kaj toraj naj storimo? Ljudstvo vedno povprašuje, kedaj bolemo začeli zidati. S 160.000 K ne moremo začeti in tudi višja posvetna oblast poprej ne dovoli, dokler ni večjega zagotovila. Kakor je vsakemu znano, bi bila zelo koristna taka bolnišnica na Sp. Štajerskem, a primankuje še veliko denarja. Zatoraj se vodstvo nameravanega zavoda enkrat ponižno prosi vse tiste občine in denarne zavode, ki smo njim prošnje poslali že ob Novem letu 1913, naj

nam blagovolijo odgovoriti, ali nas bodo s kako svoto podpirali za stavbo človekoljubnega zavoda ali ne? Tudi po mnogih župnijah so se razdelile že v pretečni polovici leta nabiralne pole uglednim in zanesljivim osebam, a mnogo še jih je, ki še obljubljenega dela niso storili. Zatoraj prosimo vse tiste, ki še niso nabiralnih pol odposlali na provincijalat usmiljenih bratov v Gradcu, naj storijo svojo obljubo saj do konca septembra.

Tudi sedaj so se razdelile nabiralne pole zaupnim možem, kateri so težavno in trudapolno delo s veseljem sprijeli, in sicer v sledečih župnijah: Št. Jur ob juž. žel., Dramlje, Rečica na Paki, Št. Andraž nad Polzelo, Šmartin pri Velenju, Škale, Bele vode, Šmihel nad Mozirjem in Mozirje. Vsem dosedanjim dobrotnikom pa izreka vodstvo nameravanega zavoda iskreno zahvalo.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala rodbina g. učitelja Godca namesto venca na grob pok. dež. odbornika g. Fr. Robiča 15 K, učiteljstvo šole v Limbušu 15 K, g. M. Rosinova na letovišču v Framu 15 K, G. Fran Canjko, nadučitelj, Sv. Bolfenk na Kogu, je poslal 5 K 25, nabranih v veseli družbi povodom 20 letnice poroke g. Frana Šoštariča, posestniku na Vitanu.

Slovenska trgovska šola v Trstu (s pravico javnosti). IV. šolsko leto. Šola obstoji iz pripravljalnega in 2 trgovskih letnikov. V I. letnik se sprejemajo najmanj 14 let stari absolventje meščanskih ali nižjih srednjih šol ali pripravljanih letnikov na trgovskih šolah. Kdor nima te šolske predizobrazbe, dela lahko vsprejemni izpit iz slovenskega jezika, računstva in geometrije, zemljepisja, prirodopisja in fizike. V II. letnik se lahko sprejemajo absolventje I. letnika na kaki drugi trgovski šoli. V pripravljalni letnik vstopijo lahko najmanj 13 let stari učenci, ki so dovršili vsaj I. razred meščanske ali srednje šole.

Ako se oglasi vsaj 20 deklie, se otvori tudi I. letnik deklishe trgovske šole za tiste učenke, ki so dovršile meščansko šolo; ako se to število ne doseže, se nvrščajo deklice v deške razrede.

Vpisovanje bo dne 16. in 17. septembra 1913 v novih, modernih prostorih ul. Stadion 21/I od 9-12 in od 3-6. Vpisnina (za nove učence) znaša K 5, prispevek za učila (plačajo vsi učenci) K 4. Šolnina znaša za trgovske letnike K 200, plačljivih v mesečnih obrokih à K 20, za pripravljalni letnik K 80. Revnejši učenci se lahko deloma ali povsem oproste plačevanja šolnine, učenke plačajo brez izjeme.

Nadaljnje informacije daje ravnateljstvo šole.

C. kr. poštne nabiralnice in slovenski jezik.

C. kr. trgovsko ministerstvo je izdalo v c. kr. dvorni in državni tiskarni za vse c. kr. poštne nabiralnice novo službeno navodilo, ki je stopilo v veljavo dne 1. kimovca 1913. To službeno navodilo je za slovenske poštne nabiralnice tiskano v nemškem in slovenskem jeziku, za nemške pa samo v nemškem jeziku. Ravnopravnosti slovenskega jezika je s tem ustrezno, a odvisno bo od poštnega ravnateljstva v Gradcu, če bode dvojezično tiskano navodilo doposlalo vsem c. kr. poštanim nabiralnicam po Spodnjem Štajerskem ali ne, morebiti jim bode vsiljevalo samo nemško službeno navodilo. Takšno ravnanje bi bilo nezakonito, ter bi zahtevalo, da se dotični g. poslovodja pritoži. Dokazano pa je, da je c. kr. poštno ravnateljstvo doposlalo dvojezično navodilo vsem onim poštanim nabiralnicam po Spodnjem Štajerskem, ki dopisujejo z njim v slovenskem jeziku. Dognati je treba še, če so se taka navodila doposlala tudi vsem ostalim nabiralnicam po slovenskem Štajerskem ali ne. Vzemimo slučaj, da se to ni zgodilo, naj dotični g. poslovodja vrne samonemško "Dienst-anweisung" ter naj prosi za dvojezično, rekoč, da rabi dvojezično, ker se mora strankam, oziroma občini zaradi nastalih izprememb v svojem poslovanju izkazati. Ako bi mu na to vlogo ne ustregli, naj se pritoži občina ali kdo drugi na trgovsko ministerstvo, da ni v dotični poštni nabiralnici službenega navodila v slovenskem jeziku. C. kr.

Dokazano je, da ima 50 do 100% več

jedrnatega mila v sebi Schichtov pralni prašek „Ženska hvala“ nego drugi podobni izdelki. „Ženska hvala“ ne vsebuje nikakoršnih škodljivih sestavin. Izrek: „Največja potrata je kupovati slabo blago“ se ne ujema pri nobenem drugem predmetu tako dobro, kakor pri pralnemu prašku in drugih sredstvih za pranje. — Ime „Schicht“ jamči za dobro blago.

trgovinsko ministerstvo, ki je izdalo 128 strani obsegajočo dvojezično službeno navodilo, bo tudi toliko pravično, da bode po tem potrebno ukrenilo. Če trgovinsko ministerstvo je založilo istotako tudi vse tiskovine v nemškem in slovenskem jeziku, katere rabijo poštne nabiralnice v svojem notranjem uradovanju. Gg. poslovodje, naj torej vrnejo samo nemške ter naj zahtevajo dvojezične in ustregle se jim bode, ako bi se jim pa ne ustreglo, naj vložijo pritožbo na trgovsko ministerstvo v roke katerega poslanca. Mi si moramo svoj jezik čuvati in gojiti v vsakem tudi najmanjšem slučaju, to zahteva od nas podrobno narodno delo, to pravico nam daje državni osnovni zakon z dne 21. decembra l. 1867 in to dolžnost nam nalagajo državljanske pravice slovenskega naroda. Naj se to ne smatra za malenkost, in če bi za vsak posamezen slučaj to bila res malenkost, vsota vseh teh malenkosti po celem Spodnjem Štajerskem, oziroma tudi po drugih deželah tvori že veliko narodovo zadevo.

Kolera razsaja jako hudo po vseh južnih in vzhodnih ogrskih županijah. Tudi iz Galicije javljajo posamezne slučaje. Upamo, da bodo ogrske oblasti ukrenile vse potrebno za zatiranje te strašne kuge.

Patrijarh srbske pravoslavne cerkve na Hrvatsko-Ogrskem Lucijan Bogdanovič je v Gasteinu utonil. Doslej se še ni moglo dognati, ali gre za samomor ali kak zločin. Mnogo govori za to, da ga je v vodo pahnila hudobna roka.

Grozen čin blaznika. Kakor se iz Mühlhansena poroča, je ponoči dne 4. t. m. domači učitelj Wagner v Degerlochu nenadoma zblaznel in na štirih krajih zanetil ogenj. Ko so ga hoteli prijeti, je ustrelil osem in ranil devet oseb. Wagner je bil v tamošnjem kraju pred več kakor 10 leti učitelj. Pred štirimi tedni je pripeljal svoje otroke k staršem svoje žene. Dne 4. t. m. ponoči se je nenadoma vrnil. Okrog polnoči je videl nekdo šupo blizu šole v ognju. Ko je mimoidočega človeka vprašal, kaj da pomeni ogenj, ga je ta ustrelil. Potem je šel Wagner drugam zažgat velik skedenj. Ko je neki meščan otvoril okno, ga je Wagner tudi ustrelil. Ko je petič zažgal, so ga prijeli. V roki je imel vojaški revolver in je na slepo streljal v množico. Po težkem boju so mu vzeli revolver. Razburjena množica ga je hudo pobila. Preden je odšel Wagner v Mühlhausen, je umoril ženo in svoje štiri otroke. Wagner je pustil na vratih tablico, da je vsa družina odšla na izlet. Bil je 35 let star in je mnogo pil. Ko je Wagner zažgal, je imel črno krinko in pajčolan pred obrazom. Na jermenu je imel tri pištole, vsako z desetimi strelji. Premagali so ga, ko je vse izstrelil in hotel zopet nabijati pištole. Pri preiskovalnem sodniku je dejal, da se je davno pripravil za dejanje. Ko so ga spomnili, da je poklal tudi svojo obitelj, je navidez ravnodušno skomizgnil. Wagner je ubil, oziroma ranil več kakor dvajset oseb. Sedem moških in neko enajstletno dekle jo bilo takoj mrtvo. Drugi so deloma težko, nekateri smrtno ranjeni. Eden ima prestreljena pljuča in umira. Wagner je močno, toda ne smrtno poškodovan.

V Gleichenberške toplíce sta si došla odpočit srbski notranji minister Protič in pa vojvoda Putnik, zmagovalca nad Turki in Bolgari. Ptujskega „Štajerca“ bodo vsled te novice začeli gotovo lomiti krči.

Pomnožitev ruskega črnomoškega brodogovja. Zadnje dni meseca oktobra bodo spustili v morje v Nikolajevem ob Črnem morju prvi ruski dreadnought ruskega črnomoškega brodogovja „Cesarica Marijo“. Obenem bodo isti dan spustili v morje 9 manjših križark, torpednih in podmorskih čolnov. To ojačenje ruskega črnomoškega brodogovja je velike važnosti. Slavnosti, ki se bodo vršile tiste dni, se udeležijo tudi car in več visokih vojaških in civilnih dostojanstvenikov.

Gre jim le za politiko, ne za vero! Goriški nadškof dr. Sedej je odredil, da se morata „Gorica“ in „Primorski list“ črtati iz imenika „katoliških“ listov. Po domače se pravi to, da sta „liberalna“ in „veri nevarna“. A čudno čudo: ureja ju bogoslovni profesor dr. A. Gregorčič, duhovnik torej, ki je bil doslej vodja duhovniške politike na Goriškem. A vstali so v duhovniški stranki sami „mladi“ proti dr. Gregorčiču, dobili premoč in sedaj sta že njegova lista „veri nevarna“. Enako bi bil tudi „Narodni List“ „veri nevarna“, če bi ga tudi urejal najpobožnejši človek ker ne odobrava politike dr. Korošca in nekaj drugih v klerikalni stranki vsemogočnih duhovnih posod v Mariboru. Duhovščini gre vedno le za politiko, le za moč in dobiček, „vera“ je stvar, ki se je poslužujejo za sleparjenje nevednega ljudstva.

„Slovenski Dom“, glasilo naprednih kranjskih kmetov, piše: Kaj vendar učijo božji namestniki? Zadanje porotne obravnave v Novem mestu so nam razkrile tako propalost zlasti med ženskami, da se je naravnost čuditi, kaj počno naši „božji namestniki“, da tako vzgajajo kmečko ljudstvo. Pred porotniki so stale tri Marijine device, torej osebe, ki so najbolj pod vplivom duhovnikov. Dve sta umorili vsaka svojega nezakonskega otroka takoj po porodu, ena je bila pa med zloglasnimi roparicami, ki so se oblekle v moško obleko in oropale staro žensko za vse njene prihranke. Detomorilki sta se izgovarjali,

da sta se bali sramote, zlasti kaj bo župnik rekel, dočim je roparica rekla, da je mislila, da rop ni greh! Kakšna propalost se nam tu odpira in vprašamo se: Kaj vendar učijo naši duhovniki? Saj ima naša vera najlepše nauke, kako mora človek živeti, da je vreden član človeške družbe. Toda naši duhovniki ne učijo danes več krščanskih resnic ali jih pa avtomatično brez prečiščenja zadržajo na prižnici, dočim se razvnamejo kot divji petelini pri petju, ko zabavljajo čez napredne liste in njih pristaje. Zato ve danes že vsak otrok, da je od škofa prepovedano brati „Slovenski Dom“, toda kaj je greh, ne vedo, ker ni časa, da bi duhovniki to učili. Danes se uči pobijanje, preganjanje in sovraštvo do naprednjakov, verskih resnic se ne uči, zato pa ljudje mislijo, da je vse dopuščeno, samo če je človek klerikalec! Odgovor bo težak, bojni petelini, in gorje vam, ko bo čas sodbe!

20. septembra 1913 se vrši po celem Spodnještajerskem VI. Narodna zbirka.

Celjski okraj.

„Oktoberstvo slavje“ Zveze narodnih društev dne 5. oktobra 1913. Veselični odbor ima danes zvečer v „Narodnem domu“ svojo prvo sejo. Veselica se bode vršila v istem obsegu kot lani, zato bodo k sodelovanju naprošene vse slovenske gospe in gospodične iz Celja in cele okolice.

Iz Celja. V nedeljo, dne 7. t. m. je priredil „Celjski Sokol“ na prostornem vrtu „Sokolskega doma“ v Gaberjih javno telovadbo, pri kateri je sodeloval tudi „Žalski Sokol“ z eno člansko vrsto in z naraščajem. Veselica ni bila od strani Celjanov obiskana tako, kot bi bilo to želeli, vendar pa so jih zato nadomestovali okoličani v dostojnem številu. Javna telovadba je pod vodstvom načelnika br. Moškona potekla vseskozi lepo in na višini, ki smo jo navajeni pri celjskem Sokolu. Proste vaje je izvajalo 20 članov, moškega naraščaja 35, obrtnega 25, ženskega 21, članic 6. Pri orodni telovadbi sta nastopili dve vrsti celjskega Sokola na drugo in bradlji in ena vrsta žalskega Sokola na bradlji. Konečno je nastopilo vse članstvo, včevši moški in ženski naraščaj k eni velikanski skupini, ki je vzbudila pri gledalcih buren aplavz. Po javni telovadbi se je vzbudila na vrtu in v telovadnici izredno animirana zabava ter ples ob zvokih celjske narodne godbe. Cela prireditev je pokazala, da si pridobiva „Celjski Sokol“ posebno v okolici vedno več tal in zaupanja.

Iz Celja. Čisti dobiček ljudske slavnosti, ki jo je priredil „Klub naprednih slovenskih akademikov v Celju“ s sodelovanjem C. M. podružnice dne 8. t. m. v Velenju, znaša 260 K 96 vin. Lep gmoten, kakor tudi moralen uspeh veselice, ki se je v vsakem oziru obnesla izbornu, naj bode najlepša hvala in zadoščenje marljivemu pripravljalnemu odseku kot vsem onim, ki so nam s svojo požrtvovalnostjo priskočili na pomoč!

Klub slov. kolesarjev v Celju preloži svojo na 14. t. m. nameravano veselico radi žalske slavnosti na 21. t. m.

Sestanek slovenskih trgovcev se vrši v četrtek, dne 11. septembra, v gostilni pri „Mestu Gradec“ v Celju.

Iz Celja. Zdi se nam, da hoče biti novi tajnik okrajne bolniške blagajne češki renegat Riha vreden naslednik slaboznanega Oehsa. Pred kratkim je došel v pisarno okrajne bolniške blagajne delavec Janez Weber iz Železnega pri Žalcu zaradi izplačila neke bolniške podpore. No in Riha je naenkrat trdil, da je v fantovi navzočnosti zmanjkalo 100 K. Poklical je policijo in fanta so natančno preiskali, pa nič našli. Napravili pa so proti njemu vseeno ovadbo, ker si je Riha domislil, da je fant lahko skril stotak v ustih; tam pa da se ga ni preiskalo. Pri sodnji je bil fant, ki ga je zagovarjal dr. Kalan, oproščen. Ta štorija ni nič drugega kot prvovrstna svinjarija napram poštenemu slovenskemu delavcu. Kaj bi neki bilo, če bi kdo trdil, da je v navzočnosti Rihozi zmanjkalo lepih tisočakov v neki štorjanski opekarni? Ker se fantu tatvine ni dokazalo, bi se moralo po načelu, da gre vsem enaka pravica, tudi Riha preiskati. Pa bo že še prišel čas, ko bo takih in enakih svinjarij v celjski okrajni bolniški blagajni napram Slovincem konec.

Porota. Dne 20. septembra se prične pri celjski okrožni sodnji tretje porotno zasedanje v tem letu. Na vrsto pridejo ti-le slučaji: dne 20. septembra: Tereza Mastnak iz Lokarj, detomor; dne 22. sept.: Jožef Vodanšek, Negova, požig in goljufija; dne 23. sept.: Jožef Kregar, zavratni umor; dne 24. sept.: Jožef Žigart, Lukanje, umor; dne 26. sept.: Marija Gorinšek, Tepanjskivrh, detomor.

Nekaj za obrtnike. Pri stavbi nove c. kr. državne gimnazije v Celju se oddajo sledeča stavbena dela: 1. steklarska dela, 2. plesarska dela, 3. slikarska dela, 4. naprava tal iz deščic (Bretfelboden) ter 5. napeljava vodovoda. V pogled v načrte in pripomočke za sestavo ponudb se dobe pri vodstvu stavbe v Gradcu (!?) Burggasse 2, II. nadstropje, vrata št. 12. (Zakaj ne na Dunaju!) Za ponudbe se smejo rabiti samo uradne tiskovine, katere se dobi proti plačilu stroškov pri stavbenem vodstvu. Položitev vadija se ne zahteva takoj, marveč še lepotem, ako se ponudniku delo odda, bode ta moral položiti v stavbenih pogojih navedeno kavicjo. Ponudbe se morajo poslati najpozneje do 22. septembra t. l. do 12. ure dopoldne v pisarniškem oddelku 15 pri namestništvu v Gradcu Burggasse št. 2, II. nadstropje, vrata št. 14.

Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju začne poslovati jutri v Volavškovi hiši na Krožni cesti. Več o njenih ciljih in njenem delovanju priobčimo prihodnjč. Čitajte današnji oglas trgovsko-obrtno zadrugel!

Iz Žaleca. Sokolska slavnost v nedeljo dne 14. t. m. obeta biti nekaj velikanskega. Dan na dan priglašajo sokolska in druga narodna društva svojo udeležbo, pa tudi med priprostim ljudstvom postaja zanimanje za to prireditev od dne do dne večje. Priprave za slavnost so v najlepšem teku. Skrbljivo bo za to, da bo občinstvo v vsakem oziru zadovoljno. Inteligent kakor tudi priprost človek bo našel svoj užitek, popoldne pri javni telovadbi, zvečer pa pri kabaretu v veliki dvorani g. Robleka, kjer bo imel priliko videti slike iz življenja naših Žalčanov za časa hmeljske sezije. Vrtu tega bodo skrbele naše narodne dame v svojih šotorih, da bode ustrezno občinstvo v polni meri in da bodo potekale vsakemu urice v neprisljeni in najlepši zabavi. Slavnost se vrši ob vsakem vremenu, v slučaju slabega vremena v veliki dvorani g. Robleka. Savinčani! Savinčanke! naj bo ta dan zbrana v Žalcu vsa napredna Savinjska dolina. Vsakdo, ki čuti narodno, naj si stavi geslo: v nedeljo dne 14. t. m. v Žalec na desetletnico žalskega Sokola!

Prirediteljem slavnosti v Št. Petru ob Savinji pri Šribarju dne 24. avgusta 1913 izreka tem potom za oddani delež čistega dohodka v znesku 90 kron za „Sokolski dom“ v Št. Pavlu v imenu „Sokola“ njegov odbor svojo najsrčnejšo zahvalo! Na zdar! Josip Vidic, t. č. starosta.

Ljudska knjižnica v Št. Petru na M. s. ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 14. t. m. ob 4. uri pop. pri Strašku (ob cesti). Na občnem zboru predava urednik Janko Lesničar iz Celja. Društveniki in društvenice, pa tudi vsi drugi domačini so srčno vabljeni.

V Podlogu pri Št. Petru v Sav. dolini je umrl v torek g. dr. Jakob Uratnik, bivši notarski kandidat v Žužemberku. Pokojnik je šele pred kratkim dokončal svoje študije. Naj v miru počiva!

Iz Št. Petra na M. s. nam poročajo: Zadnje nedeljo je priredila kmetijska podružnica Mestinje-Št. Peter na M. s. poučen izlet na kmetijsko šolo v Št. Jur. Ob nenavadno veliki udeležbi — bilo nas je 27 — je razkazoval in razlagal vse zanimivosti in naprave gosp. inž. Zidanšek. Udeleženci smo si zapomnili vse, kar smo videli in se hočemo, kolikor pač mogoče, s tem okoristiti. Gosp. Zidanšku se še tem potom enkrat zahvaljujemo, enako tudi visoko cenjeni gospe ravnateljici, ki nas je tako lepo postregla. Tudi slavni kmetijski podružnici je treba čestitati k temu izletu. Naj vrši svojo nadstrankarsko nalogo res nadstrankarsko in naj potegne k sebi tudi vse one, ki se ji iz strankarskih ozirov še odtegujejo. Gotovo bo s tem pridobila podružnica in ž njo naš narod. Sicer pa — hvala za prireditev! Drugič zopet!

Duhovniške vesti. Kaplan Kosi v Celju gre za župnika k Sv. Lenartu nad Laškim; na njegovo mesto v Celje pride kaplan Marko Škofič iz Žreč.

Iz Hrastnika. Veselica, ki jo je priredilo „Slov. del. podporno društvo v Hrastniku“ je izvrstno uspela. Udeležba sicer ni bila tako velika, kakor se je upalo, vendar je gmotni uspeh nad vse pričakovanje dobro uspel. Dohodki znašajo 208 K 30 vin., stroški 28 K 30 vin. in znaša torej čisti dobiček 180 K. Za ta lepi uspeh se se ima društvo zahvaliti v prvi vrsti g. Ferd. Rošu, ki je društvu radevolje prepustil svoje prostore in še povrh dovolil, da je društvo v svoj prid točilo ta dan pivo, kar je dalo dobička 35 K 98 vin. Gosp. Rošu, ki je društvu v vsakem oziru naklonjen, izreka društvu svojo iskreno zahvalo. Tudi gđc. Roševi iskrena zahvala, za darovane šopke. Srčna hvala gđc. Milki Šentjarcu, ki je pomagala že pri pripravah za veselico, in je tudi pri veselici bila ves čas zaposlena s prodajo številka za svecov in šopkov, in je s tem svojim delovanjem mnogo pripomogla k lepemu gmotnemu uspehu. Hvala tudi g. Ferd. Rošu ml., ki je spremljal pri prodaji šopkov gđc. Šentjarcu. Tudi g. Šentjarcu se društvu iskreno zahvaljuje za njegovo požrtvovalnost vstrajnost pri pobiranju vstopnine. Srčna hvala vsem darovalcem krasnih dobitkov in vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k lepemu uspehu.

V nedeljo, dne 14. septembra vsi na veliko sokolsko slavnost v Zalec!

Pozor, somišljeniki!

Uredništvo „Nar. lista“ prosi, da se mu pošiljajo o društvenih prireditvah le kratka naznanila in poročila, da jih je moč takoj priobčiti. Upoštevajte, da je naval takih dopisov ravno sedaj velik, prostor, v „Narodnem listu“ pa omejen! Obenem prosil uredništvo, da se mu pošljejo taki dopisi gotovo v ponedeljek, najkasneje v torek, ker je v sredo opoldne že sklep za uvrstitve.

Iz Trbovelj nam poročajo: Iz vasi na kolidvor in narobe je začel voziti avto-omnibus podjetnika g. Apata iz Kaplje pri Vranskem. To je gotovo novotarija, ki jo je občinstvo z veseljem pozdravilo.

Iz Šmarja pri Jelšah smo dobili sledeči dopis: „G. urednik me vprašate, kako sodimo v okrajnih zastopih o krizi v štajerskem deželnem zboru? Odgovor je kratek: razgnati vse ter razpisati nove volitve. Od novih deželnozbornih poslancev pa bo treba pred izvolitvijo zahtevati trdno obvezo, da ne bodo za kake malenkosti začenjali več let trajajočih obstrukcij, ki delajo našemu kmetijstvu velikanske škode. V kake denarne težkoče smo pa prišli v okrajnih zastopih, raje ne govorim. Sami dolgovi, samo okrajne in deželne doklade se molzejo iz ljudstva, ne investira se pa nič. Nemški meščani se seveda lahko smeji, ker jim da deželni odbor vsa deželna sredstva na razpolago in jih podpira, kjer more, nam pa trda prede. Vprašali ste me tudi, kako presojamo obstrukcijo z narodnega stališča. Dovolite gosp. urednik, ampak to vam že moram reči: norcev ni treba briti. Pred bo konec sveta, kakor bodo naši klerikalci obstruirali iz narodnih razlogov. Toliko že razumemo tudi nepolitiki, da si ogrnejo klerikalci narodni plašč le takrat, kadar upajo na kake druge kupčije. Mi nečemo nič drugega kot nove volitve in delazmožen deželni zbor. S Korošci, Benkoviči, Verstovski in drugimi poslanskimi lenhi na veni!“ Tudi to je zanimiv donesek, kako sodijo možje iz ljudstva o krizi v deželnem zboru!

Iz Vranskega. K dopisu o požarniški slavnosti povodom rojstnega dne Njegovega Veličanstva dostavljamo, da ste bili med naštetimi vrlimi sotrudnicami izpuščenih gospodični Mela in Ana Lavričevi.

Iz Šmarja pri Jelšah. (Paralelka) se otvori s 1. novembrom na šmarski deški šoli. Ker je v tem narodnem trgu dana prilika, da ima tudi novi učitelj zaslužek na obrtni nadaljevalni šoli s trgovskim tečajem in bo edin v trgu imel poučevati klavir, gosli in voditi čitalniški pevski zbor, se opozori mlade učitelje na to ugodno mesto.

Iz Gornjega grada. (Roparski napad na poštaega sela.) Slučajno sem se mudil dne 3. septembra v Gornjem gradu ter zapazil na koncu pešpota, vodečega iz Gornjega grada proti Novi Stifiti, dva možakarja. Eden je bil čisto črno oblečen, kakor kak duhovnik in eden bolj prosto, a bil je precej debeluhast. Pričakovala sta nekoga, to se je poznalo. Kmalu zagledam stvar, na katero sta najbrže prežala. Bil je poštni sel iz Nove Stifte in onadva sta morda mislila, da vozi na svojem kolesu Bog ve koliko tisočakov. In res ustavila sta ga in Bog ve, kaj bi se mu bilo zgodilo, ako bi na svojem urnem kolesu hitro ne odnesel kosti svojega telesa ter jima pokazal pete! Opazovalec.

Ogledovanje govedi je bilo 2. t. m. v Šmarji pri Jelšah. Rastavilo se je 258 glav, a premij je bilo za 2020 K. Hvalovredno je, da so z darili prispevale tudi 3 občine in šmarska stara, ne nova kmečka posojilnica. Komisija je bila zelo zadovoljna z živinskimi materijalom. Prvič je bil tudi navzoč zastopnik poljedelskega ministerstva. Ta je pa še posebej pohvalil skrb šmarskega okrajnega zastopa za prosep živinoreje. Neljubno se je opazilo, da ni bil v presojni komisiji tudi domači deželni živinozdravnik. Ne vprašamo, kako je do tega prišlo, marveč izrečemo, da to ni bilo prav. Deželni odbor ga je poslal šmarskim živinorejcem, ne da bi se zmenil za njih želje, naj jim zdravi živino in opravlja v okraju veterinarstvo. Po naši pameti mora on najbolje poznati stanje živine v okraju. Ko je pa treba to živino javno kvalificirati, se skliče presojevalce z vseh vetrov, a domačega ravnokaršnega strokovnjaka se pa prezre. To je skrajno netaktno in rodi gorjé. Vznevoljilo je tudi, da je neki presojevalec kar tako meni nič tebi nič strihal, to je odrinil mnogo lepe živine od prave komisijonelne presoje. Vsled tega je potem daril preostalo. Prav je, ako je v vsaki skupini presojevalcev eden vodja, vendar diktator ta biti ne sme. Gotovim velja papež nezmožljivim. Dotični oblastni gospod pa v Šmarji niti v svojem tradicionalnem ornatu (kratke irhe, rudeča mabela) ni bil, ko je prisojal darila brez-zavednim reparjem in delil „premoženje znanju živine“ poslušnim govedarjem. Na also!

Glavni zbor narodne stranke in „oktobersko slavje“ Zveze narodnih društev se vršita v Celju na nedeljo 5. oktobra t. l. — Vsa bratska društva po Spodnjem Štajerskem prosimo, naj ne prirejajo to nedeljo nikakih vesellic.

Steckenpferd - lilijno - mlečno milo

Bergmann & Co., Dočim n. L. (Tetschen a. E.)

ostane slejkoprej nedoseženo v učinku zoper pege ter pri umnem negovanju kože in lepote, kar je z dnevno prihajajočimi priznanji nepobitno dokazano. Po 80 v se dobi v lekarnah, drogerijah, parfimerijah itd. — Istotako izborna je Bergmannova lilijna krema „Marena“ za ohranjenje nežnih ženskih rok; v tubah po 70 v se dobi povsod. 147 50-90

Slovenjegraški okraj.

Prvi uspeh jugoslovanske strokovne zveze? V Škalah pri Velenju so poskušali rudarji začetkom preteklega tedna stavkati. Rudniški lastnik je dal poklicati orožnike, ki so najbolj glasne rudarje ustrahovali. Te so seveda takoj odpustili in stavke je bilo konec. Škalske rudarje „organizira“ klerikalna Jugoslovanska strokovna zveza. S kakim uspehom, se vidi iz tega slučaja.

Razpisano je na štirirazredni ljudski šoli v trgu Muta, 2. plačilni razred, mesto definitivnega učitelja ali učiteljice. Prošnje do 30. septembra.

Iz Šoštanja. V sredo ponoči je udarila strela v kozolec posestnice Marije Košan v Družmirju in ga užgala. Kozolec je v kratkem času zgorel, škode je nad 3000 K, zavarovalnica pa znaša komaj 1200 K.

Iz Šmartna pri Slovenjgradu. Proti o-litvi občinskega odbora v Šmartnu pri Slovenjgradu, dne 31. avgusta t. l. vložil je č. g. načelnik Janez Lenart in 11 njegovih kimovcev — med temi eden niti volilec ni — v nemško-slovenskem jeziku (!) priziv na c. kr. okrajno glavarstvo slovenjgraško in sicer: 1. Ker se je volitev razpisala na veliki svetek angelvarihov in se radi tega gg. duhovnika nista mogla med mašo udeležiti volitve; 2. da so se pred volilnim lokalom volilcem sv. (!) katoliške stranke usiljevale popisane glasovnice; — (komu le?) 3. da je občina Šmartin spravila svoje strankarske moze v cerkveni konkurenčni odbor (!); 4. da cerkveni konkurenčni odbor ne stori svoje dolžnosti; 5. da cerkveni konkurenčni odbor in občina nočeta nič vedeti o pokopališkem redu. Za poč't! „Da se ne bodo pred volilnim lokalom vsiljevali podpis, oziroma tudi prečrtevali, se c. kr. okrajno glavarstvo končno prosi, da pazi in posreduje c. kr. orožništvo“. Občinske volitve pod svetlimi bajoneti c. kr. orožnikov, da ne bodo kdo drugače volil kakor ukažejo častiti gospod nadžupnik! To pa je že malo preturško! (Ali se tem možem ne kisajo že možgani?)

Lepa vas pri Slovenjgradu. V prizivu na c. kr. okraj. glavarstvo slovenjgraško proti izvolitvi občinskega odbora šmarskega dne 31. avgusta t. l. navaja č. g. Janez Lenart med drugim tudi, „da se ta dan duhovniki in katoliški volilci niso zamogli volitve vdeležiti.“ Čudno, ravno ta dan pa je pri meši s prižnice volilcem odsvetoval, da naj ne grejo volit, ker se tudi on ne bo vdeležil volitve; oni pa naj volijo kogar hočejo. Ni se čuditi, da je po letošnjem deževnem vremenu še grozdje tako kislo. Nesramnost in drznost, ki smrdi po denuncijanstvu, pa je na koncu priziva prošnja: Pomagaj okr. glavarstvo naši sv. (!) katoliški stranki do zmage, če ne, ti bo ta preklicana narodna stranka vedno nasprotovala in kljubovala. Pošlji komisarja in c. kr. orožnike, da posredujejo in pazijo na te brezverce, ki se celo drznejo na dan angelov varihov razpisati občinske volitve. (Uboge reve!) Tako globoko s'e tedaj g. nadžupnik že propali s svojo katoliško stranko, da proti svojim lastnim farmanom prosite c. kr. orožnike na pomoč? Ali vas ni nič sram pred farmani? Ko ste potrebovali denar za popravo farne cerkve, so vam bili tudi napredujaki „ljubi farmani“ in se niste nič branili od njih sprejemati tisočakov. Hvaležnost, ti hčerka božja, zakrij svoj obraz pred takimi namestniki Kristusovimi! Ne mislite pa nikdar, da se mi bojimo žandarjev.

Mariborski okraj.

Iz Maribora. Lekarno „pri zamorcu“ je kupil za 70.000 K g. Dragotin Rayman, doslej lekarnar v Mariji Bistrici na Hrvaškem. „Marburger Zeitung“ bridko objokuje to „najnovejšo narodno izgubo“ mariborskih Nemcev.

Iz Maribora. Dijaki in dijakinje, ki želijo v Mariboru imeti dobra stanovanja ter hrano pri poštenih slovenskih družinah, naj se obrnejo to-zadevno na „Slov. trgovsko društvo“, oziroma na papirno trgovino V. Welzla v Mariboru, kjer so naslovi takih družin brezplačno na razpolago.

Vpisovanje na mariborski gimnaziji. Vpisovanje za prvi razred se bo vršilo dne 16. septembra od 9. do 11. ure dop. v gimnazijski veži. Učenci naj v spremstvu starišev ali pa njih namestnikov, ali pa po pošti predložijo sledeča izkazila: 1. krstni ali rojstni list, 2. zadnje šolsko spričevalo. Na prepozne prijave se ne bo oziralo. Sprejemni izpiti se bodo vršili dne 17. septembra od 10. ure dopoldne dalje. Učenci morajo priti točno ob napovedani uri. Opombe: 1. Vsphe izpita te pove še istega dne. 2. Učenci, ki so bili v juliju sprejeti, se naj zglašijo še le dne 18. septembra pri slovesni otvoritveni maši; kje se naj

zbero, bo v gimnaziji na vidnem mestu povedano. Pristojbine: Vsak na novo sprejeti učenec plača prvega šolskega dne, to je dne 20. septembra, pri razredniku K 8'60.

Iz justične službe. Okrajni sodnik Avgust Modrinjak v Mariboru je imenovan za svetnika deželnega sodišča.

Koncert v Buški Koč. Kaj tacega še nismo slišali. 21. sept. priredi v resnici slavno „Glasbeno društvo“ koncert tamkaj zgoraj pri Sv. Arehu. Skrbeli bomo tudi isti dan za sv. mašo. Obhajali bomo ob enem slovo za letos od ljubljene našega Pohorja, zatorej pridite slovenski turisti od blizu in daleč. „Na planinah je lušno biti . . . .“

Ptujski okraj.

Dne 14. septembra vsi v Ptuj! Z velikim veseljem in prijetnim razburjenjem pričakujemo nedelje. Bili smo povsod pri narodnih prireditvah naših sosedov v Ormožu, v Ljutomeru, Št. Janžu, Šmarjeti itd. v častnem številu. Sli smo radi v zavesti, da smo dobrodošli in o tem smo se imeli vsakokrat še posebej priliko prepričati. Ravnotako pričakujemo sedaj vseh znancev in prijateljev in uverjeni smo, da bodo prišli v velikem številu radi, ker vedo, da so nam res iz srca dobrodošli. Spored je raznoličen, namreč petje, godba, srečolov, telovadba „Sokola“, šaljiva pošta, ples itd. Na veselo svidenje v nedeljo ob 3. uri popoldne v „Narodnem domu“ v Ptuj!

Veteransko društvo pri Sv. Andražu v Slov. gor. slavi v nedeljo, dne 14. t. m. 25 letnico svojega obstanka. Svira slavna Kocmutova godba. Vsi k Sv. Andražu, zabave bo dovolj! K obilni udeležbi vabi društvo.

Od Sv. Andraža v Slov. gor. Naš gospod kaplan je hodil sedaj po zbirci, kakor je tukaj navada. Obhodil je vsako hišo, ni gledal nič, ali je „liberalna“ ali klerikalna. Več mu je kateri dal, boljše mu je bilo pri želodcu. Misli si je menda, zdaj še bodeva z Ilesičovim Frančekom cigare kadila!

Od Sv. Andraža v Slov. gor. Naše bralno društvo ima jako lepo knjižnico in še tudi lepo število udov. Enkrat višje število pa bi še bilo, ako bi tisti, kateri so v odboru, gledali in se brigali za bralno društvo in da bi včasih kakšno veselico priredili. Stari so zadosti storili, zdaj pa še naj mladi enkrat toliko, da ne bodo ljudje rekli, da spite. (Te besede iz ust priprostega, a narodnega kmečkega moža so nam zelo ngajale in se pridružimo tudi mi njegovemu pozivu. Op. ur.)

Grozna nesreča. V minulem tednu vozil je vlak iz Čakovca v Središče. Čuvaju v Hraščanih umiralo je majhno dete in mati je bila poklicana v sobo ter je pustila večjega dečka zunaj. Ta se je igral na tiru železnice; strojevodja ga ni opazil in ga povozil.

Zastrupila s strihninom sta se brata britovbrusca v Vidovci na Hrvaškem. Sedela sta v gostilni. Tamošnji logar je dal staršemu škatljo strihnina, da bi doma lisice pokončal. Mlajši ravroveden, kak prah da je to, odpre škatlo in raztrese neopazno nekaj trohic praha. Brata si vzameta potem vsaki kruh, med katerega se raztrošeni strup prime in ko kruh pojesta, se zgrudita oba mrtva na tla.

Iz ormoškega okraja. (Poglavje o nemških kavalirjih.) Spomladi tega leta se je pri rigo-lanju v vinogradu gosp. grofa Warmbranda na Gomili ponesrečil viničar Andrej Horvat iz Koga. Moral je vstopiti v ormoško bolnišnico, kjer sta ga takoj obiskala oskrbnika grofovih posestev. J. Huber in J. Flucher, znana po svojem nemško-nacionalnem delovanju, in mu v grofovem imenu zagotovila dnevno podporo 1 K 20 v, češ, da g. grof plačuje v neko delavsko zavarovalnico, katera mu neoposredno izplača obljubljeno podporo. Ko je Horvat toliko okrevljal, da je mogel hoditi, se je vrnil domov in prosil gosp. Huberja posredovanja, da mu zavarovalnica v kratkem izplača dotično odškodnino. Oskrbnik Huber se je zavzel za ponesrečenega delavca in obljubil takoj pisati zavarovalnici. Tukaj se začena romanje od Huberja do grofa, od grofa do dr. Heissa, ki je trajalo več mesecev. Vsi so mu zagotavljali, da dobi podporo, toda zavarovalnica še ni ničesar poslala. „Bodemo pisali . . .!“ — Končno pa se je Horvatu zdelo prenemumno, čakati na obljube plemenitih in neplemenitih kavalirjev in se po občini Kog obrnil na zavarovalnico v Gradcu, ki je odgovorila, da so bili denarji poslani oskrbništvu grofovih posestev takoj potem, ko je Horvat izstopil iz ormoške bolnišnice. Odškodnina sicer ni bila tako velika, kakor je imel obljubljeno, toda Horvat bi se tudi s tistimi 37 K zadovoljil. Takoj drugi dan, ko ga je občina obvestila o odgovoru zavarovalnice, se je napotil k g. Huberju, ki je izjavil, da so denarji ravnokar došli, toda izročil jih je bolnišnici. Horvat pa se je spomnil, da mu je g. dr. Heiss svoječasno pravil, da je grof Warmbrand, plačal bolnišnici takoj, ko je izstopil — in šel je h grofu, ki je izjavil, da plačuje bolnišnici povprek za celo leto in da Horvat dobi tisti znesek, ko pride za par dni v Gomilo. — Prosim malo logike; zavarovalnica je poslala takoj, Huber je prejel čez par mesecev; oskrbnina je bila plačana bolnišnici takoj, a grof plačuje povprek za celo leto! — In grofa še vedno ni v Gomilo, da izpolni svojo kavalirsko besedo! — Zakaj vo-

LISTEK.

Mary E. Wilkins:

Dolga roka.

Detektivna novela. — Prevel — a.

(Ta povest je dobila I. ceno 400 L (8000 K) pri konkurzu, ki ga je razpisal l. 1894. newjorški „Bachelier Syndicat“ za najboljšo detektivno povest.)

Prvo poglavje.

Tragedija.

(Iz zapiskov Miss Sare Fairbanksove neposredno po poročilu, ki ga je podalo sodišče.)

Ko jemljem v roko pero, da to napišem, imam občutek, da sedim v odelku za priče — da pričam pro ali contra sebi sami... Mesta zločinca v okovih nočem prostovoljno sprejeti. Nočem trditi, da sem nedolžna, pa tudi ne, da sem kriva. Razložila bom posameznosti slučajev tako nepristransko in tako hladno, kakor ne bi imela ničesar izgubiti. Bralec naj me sodi, kakor se njemu zdi, da je prav.

Dolžna sem to napraviti, ker sem obsojena na nekaj, kar je daleko hujše kakor dosmrtna ječa ali galeje. Soditi hočem samo sebe namesto sodnika in porote; hočem vam vsem, — če je to v človeški moči — dokazati bodisi svojo krivdo bodisi svojo nedolžnost. Kakor sem obupana, bi skoro lahko rekla, da mi je vseeno, kaj pravzaprav dokazem. Očitna obsodba me ne more tako potreti kakor splošno sumničenje.

Predvsem in najprej — vam popišem dogodek. Imenujem se Sara Fairbanksova. Sem učiteljica na deželi in sem stara devetindvajset let. Mati mi je umrla, ko mi je bilo triindvajset let. Od onega časa, ko sem učila v Digby, je živel bratranec mojega očeta Rufus Beunett s svojo ženo pri mojem očetu. O poletnih počitnicah sta se vračala na svojo farmo v Vermontu, jaz pa sem gospodinjala očetu.

Že pet let imam znanje s Henrijem Ellisom, mladim možem, s katerim sem se seznanila v Digby. Dala sva si besedo, da se vzameva. Oče je bil temu združenju nasprotnik in mi je večkrat rekel, da me izdedini, ako se omožim z Ellisom dokler bo on živel. Zato ni prihajal Henry nikdar k nam na dom. Kakor nisem hotela na eni strani prelomiti dane besede, vendar nisem hotela zopet na drugi strani, da bi prišlo med menoj in očetom do očitne razprtije. Bil je namreč že star in jaz sem bila edini član, ki mu je ostal od mnogostevilne rodbine.

Menim, da morajo stariši spoštovati svoje otroke ravno tako, kakor otroci stariše, toda prišla sem do prepričanja, da v devetindvedesetih slučajih, ako se otroci oženijo proti volji svojih starišev, čeprav nimajo stariši nobenih pravičnih vzrokov za svoj ugovor, je zakon nesrečen.

Večkrat se mi je zdelo, da delam krivico Henryju, in zato sem sklenila, da mu ne bom branila, ako bi se njegovo srce naklonilo h kakemu drugemu dekletu, posebno odkar sem se začela starati in, kakor sem menila, izgubljeni lepoto.

V tem času je prišlo v Digby mlado in lepo dekle za učiteljico v šolo v južnem rajonu. Stanovala je v isti hiši, kjer Henry. Slišala sem, da se zanjo nekoliko zanima in sklenila sem, da ne posežem vmes. Oberem pa se mi je zdelo, da mi počti srce. Slišala sem, da so njeni stariši premožni in da je ona edinka. Vselej sem čutila, da bi se moral Henry oženiti z bogatim dekletom, zakaj on sam ni imel nobenega premoženja in k temu tudi ni bil preveč zdrav.

Pet tednov je bila šola zaprta in jaz sem odšla domov na počitnice. Zvečer pred odhodom me je obiskal Henry in me je silil, naj se vzameva. Zopet sem ga odklonila; toda nikdar prej nisem čutila, da bi bil moj oče tako trd in krut, kakor ravno to noč. Henry je rekel, da me gotovo obišče o počitnicah in ko sem mu rekla, naj se ne predrzne priti k nam, se je razjezil in rekel, — — pa saj ni vredno ponavljati takih neumnosti. Drugače ima Henry zelo dobro srce, niti kokoši ne bi položil slamice na pot.

Onega večera, ko sem se vrnila domov, je imel Rufus Beunett z mojim očetom prepir zaradi nekega sladkornega javorja, ki ga je Rufus gojil na svojem posestvu v Vermontu, katerega je prodal mojemu očetu in za katerega je oče utrlil lepe denarje, ko ga je prodal nekemu v Bostonu. To je bila očetova obrt. Svoje dni je imel trgovino, toda pustil jo je in je prodajal sedaj samo nekatere stvari „na debelo“, kjer se je dal zaslužiti lep denar. Pošiljal je v Nov. Hampsir in Vermont po maslo, jajca, sir. Bratra-

tranec Rufus je menil, da mu oče ni dal poštenega dela od svojega dobička na javoru; med preprirom se je oče razburil in je očital Rufu, da ga je ogoljufal pri vagi. Tu je Rufus grozno zaklel in je zgrabil očeta za grlo. Rufova žena je začela kričati: „O pusti ga! o, on ga bo umoril!“ Jaz sem pristopila k Rufu in sem ga prijela za ramo. „Rufus Beunett“, sem mu rekla, „pustite očeta!“

Toda Rufove oči so gorele kakor oči blaznega človeka in ni hotel spustiti očeta. Tu sem slopila k pisalni mizi, kjer je imel oče samokres od onih časov, ko je bilo pri nas okradenih nekaj hiš, vzela sem samokres, pristopila zopet k Rufu in ga držala namerjenega proti njegovi glavi.

„Ali pustite očeta,“ sem rekla, „ali bom pa streljala!“

Šele sedaj je Rufus spustil in oče se je zgrudil na tla kakor kos lesa. Bil je ves rdeč v obraz. Rufova žena in jaz sva imeli dokaj dela, predno sva pripravili očeta zopet k zavesti.

„Beunett“ sem rekla, „hitite k vodnjaku in prinesite vrč vode“. Ubogal je, toda ko se je oče zavedel in vstal, je vrgel nanj Rufus tak pogled, da je bilo videti, da se še ni izkadila iz njega vsa jeza.

„No, midva bova že še obračunala, Martin Fairkanks, vi stara gniloba!“ je kriknil in je odšel ven.

Hitro smo spravili očeta v posteljo. Spal je v spalnici, doli v pritličju, torej takoj poleg svoje delavnice. Rufus z ženo je imel odkazano severno sobo, jaz južno. V tej noči sem pustila vrata svoje sobe odprta in nisem spala. Poslušala sem, toda celo noč se ni nič ganilo. Rufus in njegova žena sta drugrega dne prej vstala kakor ponavadi in ob devetih sta bila že na potu v Vermont. Do tja je bilo dan poti, lahko bi bila tako ob devetih zvečer doma. Rufova žena je prišla in se jekaje poslovila od očeta, dočim je Rufus nosil doli prtijago. Ni zajutkoval; grozno je bilo gledati ga, ko je zapuščal hišo.

Istega dne, ob sedmih zvečer po čaju, ko sem ravno umila posodo in jo pospravila, sem šla ven pred prag sobe, ki je gledala proti severu, kjer je sedel oče, in sedla sem na najnižjo stopnico. Tam je bil tačas prijeten hlad; onega dne je bila velika vročina.

„Rad bi vedel, če te je v zadnjem času Ellis obiskoval,“ je rekel oče čisto na lepem.

„Ne preveč pogosto,“ sem mu rekla.

„Ali je bil pri tebi zadnjič, ko si bila tu?“ je vprašal oče.

„Da, oče, bil je pri meni.“

„Ako boš s tem človekom še eno besedo spregovorila, dokler bom jaz na svetu, te zapodim iz hiše kakor psa, čeprav si moja hči!“ je dejal oče na to. Zaklel se je in klical Boga za pričo. „Samo predrzni se s tem človekom govoriti, dokler sem jaz na svetu!“ je pristavil.

Jaz nisem spregovorila niti besedice, ozrla sem se samo po teh besedah gori k njemu. In videla sem, kako je oče pobledele, sklonil se nazaj in se prijel z desnico za grlo, kjer ga je Rufus dušil. Tam je bilo videti rdeče lise — kakor od prstov.

„Meni se zdi, da bi ti rada imela, ko bi me bil zadavil,“ je kriknil oče.

„Jaz sem vam obvarovala življenje,“ sem dejala na to jaz.

„Kaj si napravila s samokresom?“ je vprašal dalje.

„Spravila sem ga zopet v mizo.“

Vstala sem, šla okoli poslopja in sedla potem na prag zahodne veže, kjer je bilo tudi pročelje hiše. Ko sem tam sedela, je začelo zvoniti k torokovemu večernemu zboru, in Phoebe Dolejeva in Marija Woodsova, dve stari gospe, šivilji, naši najbližji sosedi, sta šli mimo na zbor.

Phoebe se je vstavila in je vprašala, če je Rufus odšel s svojo ženo. Marija je medtem zavila za ogel. Kmalu pa sta se zopet pojavili mojim očem. Razen njiju dveh sem videla še nekaj oseb. Ko so vsi izginili, se je razprostrla okrog grobna tišina. Dolgo sem sedela tam sama in šele po senci sem spoznala, da je že vzplaval mesec. Odšla sem v svojo sobo in legla na posteljo.

Dolgo časa sem ležala, nisem mogla zaspati in jokala sem. Zdelo se mi je, da je zaman vsak up na moj zakon s Henryjem. Njega vendar nisem mogla siliti, da bi čakal name. Spomnila sem se na onega drugega dekleta; kamor sem se ozrla, povsod sem videla njen lep obraz. Slednjič sem v joku zaspala.

Ob petih sem se prebudila in vstala. Oče je moral imeti vedno ob šestih zajutrek in sedaj je bil čas, da mu ga pripravim.

Ko sem bila z očetom sama doma, je on vedno zakuril v kuhinjski peči, toda to jutro ga nisem slišala brskati po peči kakor navadno, mislila sem, da je jezen name in da zato noče zakuriti. Šla sem v čimnato po temnomodro, kartunasto obleko, ki sem jo nosila pri delu. Visela je tam cel čas, ko sem imela šolo. Ko sem jo vzela s kljuko, se je obrnila moja pozornost na nekaj posebnega na obleki, ki sem jo imela zvečer na sebi. Ta obleka je bila iz tanke, poletne svile zelene barve, posejana z majhnimi belimi krogi. Dve leti je bila ta obleka moja najboljša, toda sedaj sem jo nosila doma v soparnih popoldnevih, zakaj to je bila najhladnejša obleka od vseh, kar sem jih imela. Zvečer pred tem sem še mislila, da se pripelje morda Henry iz Digby in da pride mimo naše hiše. Prejšnje leto je vsaj večkrat to delal, in hotela sem se mu pokazati v najjasnejši luči.

Ko sem kartunasto obleko snela, opazila sem na zeleni obleki nekaj kakor madež. Hitro sem se oblekla v kartunasto obleko, vzela sem zeleno svileno in sem stopila z njo k oknu. Bila je polna madežev — velikih madežev in „pack“ po vsi sprednji strani. Tudi desni rokav je bil pomazan in vsi madeži so bili vlažni.

„Kaj je neki to?“ sem rekla.

Bilo je kakor kri. Poduhala sem to in zdelo se mi je, da nima nikakega duha, vendar nisem vedela, če je kri brez duha. Ugibala sem in prišla do zaključka, da sem včeraj zvečer nevede nekje to dobila.

„Ako je to res kri,“ sem menila, „se moram pobrigati, da pride to z obleke, sicer je zanič.“

Tu sem se spomnila, da sem nekč nekje brala, da odstranimo krvave madeže z obleke, ako pomažemo nasprotno stran z gostim testom. Vzela sem zeleno obleko in sem hitela doli po zadnjih stopnicah, ki so držale v kuhinjo in ki so se končavale na vzhodju v vrata.

Sodila sem prav, v peči ni gorelo. Puščoba in tišina sta vladali okrog, samo ura je tiktakala na polici. Toda ko sem šla skozi kuhinjo v shrambo za jedila, je zamijavkala mačka, da bi jo spustila iz drvarnice noter. Imela je namreč svoja vratica, skozi katere je lahko prihajala in odhajala v kolarnico, kolikorokrat se ji je poljubilo. Odrpina je bila dovolj široka za njeno prožno telo, da se je lahko splazila skozi njo pri vratih kolarnice.

Ta vrata so se zapirala s kljuko, ki je bila pritrdjena na kožnatem „pantu“. Spustila sem mačko v kuhinjo, nato sem šla v shrambo za jedila in sem vzela tam merico moke. V moko sem nalila vode in sem napravila gosto testo, s katerim sem namazala nasprotno strani madežev na obleki. Nato sem jo obesila, da bi se testo posušilo, na temnem konci stranske sobice poleg kuhinje, kjer je visela očetova stara odložena obleka.

Potem sem zakurila v kuhinjski peči. Skuhala sem kavo, spekla nekaj suharjev in pripravila nekaj jajec na mehko.

Nato sem odprla vrata očetove delavnice in sem zaklicala v njo: „Oče, zajutrek je gotov!“ Naenkrat pa sem se stresla. Na notranji strani sem zagledala rdeč madež. Srce mi je začelo biti. „Oče!“ sem zaklicala. „Oče!“ — — —

Nobenega odgovora.

„Oče!“ sem zaklicala še enkrat na vse grlo. „Zakaj se ne oglosite? Kaj vam je?“

Vrata njegove spalnice so bila odprta. Imela sem občutek, kakor bi videla v njih krvavo zarjo. Opogumila sem se in šla skozi očetovo delavnico k vratom njegove spalnice. Malo zrvalo je viselo nad njegovo pisalno mizo nasproti postelje, ki se je videla v njem.

To je bila prva stvar, ki sem jo zagledala, ko sem prišla k vratom. V zrcalu sem čisto jasno videla očeta in postelj. Oče je ležal tam mrtev, ponoči je bil umorjen.

(Dalje sledi.)

Najemnik,

ki ima kaj kavcije se išče za dobro idoč mlin s 4 pari kamenja; lahko vzame zraven tudi gostilno. Mlin z gostilno je oddaljen 20 minut od Dobernskikh toplic. Sprejem takoj. Več pove C. Clonfero, lesni trgovec v Celju. 451 4—3

Poštenega treznega

hlapca

sprejme takoj tovarna v Gotovljah. Plača po dogovoru. 452 3—3

Zahtevajte cenik!

Veletrgovina vsakovrstnih
dalmatinskih vin

J. Matković
Celje, Glavni trg 8.

Zahtevajte cenik!

Izboren dolenski

CVIČEK

dobi se samo v gostilni

**„Pleterski“
na Bregu pri Celju.**

Dijake ali učenke

prejme na hrano in stanovanje bivša učiteljica. Zračno stanovanje in velik vrt. — Naslov pove upravištvo „Narodnega Lista“. 424 3-2

Išče se v najem, sčasoma morebiti tudi v nakup 478 2-1

gostilna ali špecerijska trgovina

z nekaj zemljiščem v bližini kakega mesta. Ponudbe na upravištvo „Narodnega Lista“.

V trgovino z mešanim blagom sprejme se

-učenec,

kateri ima veselje do trgovine, poštenih starišev in z dobrim učnim spričevalom. Ponudbe na F. S. Škrabar, v Kranjski gori. 490 3-1

Vabilo na

občni zbor

„Zadruga za rejo noriškega konja v slovenjgraškem sodnijskem okraju, vpisane zadruge z omejeno zavezo“.

kateri se vrši v nedeljo dne 14. septembra 1913 ob 9. dopoldne v dvorani okrajnega odbora v Slovenjgradu.

SPORED:

1. Čitanje zapisnika prvega občnega zbora.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobritev novih zadrughnih pravil.
4. Pogovor glede zadrughnega pašnika.
5. Slučajnosti.

Opomnja. Če ob določeni uri občni zbor ne bil sklepčen, zborovalo se bo pol ure pozneje po prvotnem sporedu v omenjeni dvorani brezpogojno.

Zadrughniki in konjerejci! Vdeležite se zborovanja polnoštevilno!

V Slovenjgradu, dne 20. avgusta 1913.

489 1

Franc Pirnat,
tajnik in načelnik konjerejskega okoliša.

Vabilo na

izvanredni občni zbor,

ki se vrši dne 12. oktobra t. l. ob 2. uri popoldne v uradni sobi Hranilnice in posojilnice v Rogatecu r. z. z n. z.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva; 488 1
2. sprememba pravil;
3. eventualne volitve;
4. predlogi.

Hranilnica in posojilnica v Rogatecu, r. z. z n. z.

Načelstvo.

Steckenpferd-bay-rum

Bergmann & Co., Dečin n. L. (Tetschen a. E.)

ostane slejkoprej najboljša voda za glavo, za umno negovanje las, zabranjuje tvorbo luskin, predčasno osivelost in izpadanje las in krepki lasne korenine. Mnogoštevilna priznanja! V steklenicah po 2 K in 4 K se dobi v vseh lekarnah, drogerijah, parfimerijah in brivnicah. 148 20-15

ZAHVALA.

Rodbina umrlega deželnega odbornika gospoda profesorja

Franceta Robič

se zahvaljuje za izredno, navadno mero presegajočo čast in naklonjenost, katero so izkazali znanci in prijatelji rajnemu na poslednji njegovi poti.

Sosebno jo veže dolžnost zahvaliti se ekcelenci visokorodnemu grofu Clary in Aldringen, c. kr. namestniku, kakor ekcelenci visokorodnemu grofu Edmundu Attems, deželnemu glavarju, katera se nista zadovoljila z oficijalno izkazano častjo pri priliki blagoslavljanja pozemeljskih ostankov v Mariboru, marveč katera sta se potrudila na daljno pot v Lembah do odprtega groba.

Ista hvala velja vsem deželnim odbornikom, državnim in deželnim poslancem, zastopništvu mesta Maribor, zastopništvu različnih okoliških občin, zastopništvu zdravniške zveze, kmetijske družbe, učiteljskih organizacij, usmiljenih sester, šolskih sester, zastopništvu deželnih uradnikov, kakorosebno deželnih bolnišnic.

Zahvala velja kakor vodstvu kmetijske zveze, tako Narodne stranke; isto velja darovateljem prekrasnih vencev.

Zahvala g. dr. Jankoviču, državnemu in deželnemu poslancu, kakor g. Antonu Godec, učitelju v Lembahu, za ginjaive besede.

Zahvala častiti duhovščini, zahvala pevcem Narodne čitalnice v Mariboru.

Zahvala vodstvu bolnišnice v Mariboru, sosebno prisrčna hvala g. dr. Urbacek-u za izredno ljubeznjivost, izkazano povodom boleznin smrti rajnega.

V LEMBAHU, dne 3. septembra 1913.

Zahvala

c. kr. priv. avstr. zavarovalni družbi „DUNAV“.

.....

Podpisani Franc in Frančiška Šribar, posestnika v Dobrovi pri Celju, se tem potom zgoraj imenovani zav. družbi prisrčno zahvaljujeva za kulantno in hitro izplačilo polne zavarovalne svote po njegovem glavnem zastopniku g. Ant. P. Arzenšek-u v Celju, za požarno škodo, katera najn je dne 9. avgusta t. l. zadela.

Nadalje se zahvaljujeva pa tudi g. K. Paku, potovalnemu zastopniku zgoraj navedene zav. družbe, ki je najino poslopje šele pred kratkim tako zavaroval, da sva bila v najino popolno zadovoljnost odškodovana, zatorej si štejeva v svojo dolžnost, tudi istega glede zavarovanj p. n. občinstvu toplo priporočati.

DOBROVA PRI CELJU, dne 31. avgusta 1913.

Franc Šribar, l. r.

Frančiška Šribar, l. r.

Št. 37.020.

II. 4.195

494 2-1

Razglas.

Pletarski tečaji na deželni vinarski šoli v Silberbergu pri Lipnici.

Da se znanje izdelovanja navadnega, v gospodarstvu, osobito pri vino- in sadjereji potrebnega pletarskega blaga po celi deželi razširi in udomači in da se dobi za kmetijske delavce za zimski čas delo in zaslužek, je deželni odbor sklenil, na imenovanem zavodu v zimskih mescih za 12 udeležencev napraviti pletarski tečaj od 1. decembra do 15. februarja.

Udeleženci dobijo na zavodu poleg prostega pouka tudi prosto stanovanje in imajo samo za hrano, katero dobijo tudi v zavodu, plačati mesečno 24 K. Prijaviti se je treba do 15. novembra pri štaj. dež. odboru potom občine, okrajnega zastopa ali kmet. podružnice.

Sprejmejo se le prošnjiki, ki imajo na Štajerskem domovinsko pravico in so najmanj 16 stari. Prošnji za sprejem se mora priložiti krstni list, domovnico, pravno spričevalo in izjavo prosilca, oziroma starišev ali kake korporacije (okrajnega zastopa, občine ali podružnice štaj. kmet. družbe), da se bode hrana plačala.

V GRADCU, dne 25. avgusta 1913.

Štajerski deželni odbor.

Razglas

za 10 mesečni tečaj za mladeniče na deželni kmetijski šoli v Št. Jurju ob južni železnici.

Tečaj se začne početkom novembra t. l. in konča koncem avgusta prihodnjega leta. Sprejme se do 28 učencev, med temi 10 brezplačno. Drugi morajo plačati za celi tečaj 280 K v dveh poluletnih obrokih naprej.

Med zadnjimi si lahko tudi nekateri izprosijo štipendije nekaterih okrajnih zastopov in posojilnic. Za ta znesek so učenci v zavodu oskrbljeni s poukom, hrano, stanovanjem in pranjem. Knjige, obleko in razne šolske potrebščine, nabavljati si morajo posebej sami. Seboj morajo tudi prinesiti za celi tečaj zadostujočo obleko, perilo, obuvalo, potrebščine za snaženje in krpanje obleke ter obuvala.

Za sprejem se vpoštevaajo le prosilci rodod Štajerci, ki so najmanj 16 let stari in ki so dovršili vsaj ljudsko šolo s povoljnim uspehom. Prednost imajo stareji od 16 let, taki ki so že doma ali kjersibodi pri kmetijstvu sodelovali in posebno tisti, ki nameravajo po dovršenem tečaju na domačem posestvu naprej sodelovati, posebno če mislijo postati samostalni gospodarji. Lastnoročno pisane prošnje za sprejem naj se pošljejo najkasneje do 1. oktobra t. l. podpisnemu ravnateljstvu.

Prošnjam naj se priloži: krstni list, domovnica, odpustnica (oziroma druga šolska spričevala), zdravniško spričevalo, glede telesne sposobnosti za ta poklic, spričevalo o navedenosti in za deželno prosto mesto ali kako štipendijo tudi spričevalo o premoženjskih razmerah. Kateri hočejo na lastne stroške vstopiti, naj to opomnijo v prošnjah.

Ravnateljstvo deželne kmetijske šole v Št. Jurju ob j. železnici.

Na prodaj je dobro idoča gostilna

s gospodarskimi poslopi in zemljišči v Guštajnu na Koroškem, kjer je več tovarn. Pojasnila daje **Oton Ploj, c. kr. notar v Črnomlju.** 493 3-1

Iščem učenca

z dobro ljudskošolsko izobrazbo, zmožnega slovenskega in nemškega jezika za trgovino z mešanim blagom. Vstop takoj. 475 2-2
Lovro Petovar, Ivanjkovci.

Grand prix svetovne razstave v Parizu 1900.
Kwizdov restitucijski fluid.

Voda za umivanje konj. Cena i steklenici K 2.80. Nad 60 let v dvornih konjušnicah v rabi za krepljenje po velikih naporih, pri otrplosti kit itd., usposoblja konja za izborne uspehe v trainingu.

Pristen le z raven stoječo znamko. Se dobi v vseh lekarnah in drogerijah. Postrovan ceniki gratis in franko. Pošilja vsak dan glavna zaloga: Fr. Joh. Kwizda, c. kr. avstr.-ogr. kr. rumunski in kralj. bolgarski dvorni založnik, okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju. 167 20-10

Austro Americana Trieste

33 prekomorskih parnikov. 33 prekomorskih parnikov.
Ekspresno iz Trsta v Južno Ameriko

v 10 dneh od kontinenta do kontinenta
4622-2 **Dve posebni vožnji**
z dvovijačnim brzoparnikom
Cesar Franc' Jožef I.,
16.500 ton, 10.676 indiciranih konjskih sil.

Odhod iz Trsta: 30. oktobra in 18. decembra,
Neaplja: 1. novembra in 20. decembra, Barcelona: 3. novembra in 22. dec., Las Palmasa: 6. novembra in 25. decembra, Rio de Janeira: 14. novembra in 2. januarja. Prihod v Buenos Aires: 17. novembra 1913 in 5. januarja 1914.

Pojasnila daje ravnateljstvo v Trstu, Via Molino Piccolo št. 2 in A. Kiffmanna naslednik, Maribor.

Sprejme se takoj trgovski pomočnik

vešč slovenskega in nemškega jezika v trgovino
Josip Seunig, Ljubljana
Znanje prodaje usnja na drobno (Lederausschnitt). Prednost imajo samo boljše moči. Plača po dogovoru. 491 3-1

Pozor! Pozor!

80.000 parov čevljev!

14 pari čevljev za le 9 K!

Ker je več velikih tovarn ustavilo plačila, se je meni naročilo razprodati večjo zalogo čevljev globoko pod ceno. Prodajam zato vsakemur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na zavezo iz rjavega ali črnega usnja po najnovejši modi. Velikost po centimetrih. Val 4 pari stanejo le 9 K. Pošilja po poštne povzetju. S. A. Leser, Krakov, Jožefova ul. 10 L 1078. — Se lahko zamenja, tudi denar vrne. 483

Odvetnik
Dr. Janko Šavnik
je otvoril svojo pisarno v Trstu
Nova ulica 11/1.
470 3-2

CROATIA zavarovalna zadruga v Zagrebu: edini domači zavarovalni zavod.

Ustanovljena 1884 3 6-5 Telefon števil. 25-94

Podružnica: v Trstu, via del Lavatoio št. 1, II. nadstr.

Centrala: Zagreb, v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovičeve ulice. Glavna zastopstva: Ljubljana, Novisad, Osjek, Reka, Sarajevo.

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja:

- 1. Na življenje:**
  1. Zavarovanje glavnic za slučaj doživljenja in smrti.
  2. Zavarovanje dote.
  3. Zavarovanje življenske rente.
- 2. Proti škodi po požaru:**
  1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarnen).
  2. Zavarovanje premičnih (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.)
  3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.)
- 3. Zavarovanje steklenih šip.**

Zadružno imetje v vseh delih znaša	K 3,013.332.66
Letni dohodek premije s pristojbinami	„ 1,486.297.56
Izplačane škode	„ 5,624.162.96

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Natančneje informacije daje
Glavno zastopstvo „Croatiae“ v Ljubljani (tvrdka Kmet in Slivar) in podružnica „Croatiae“ Trst, via del Lavatoio števil. 1, II. nadstropje.

ŠTAJERSKO SLIVOVKO
tropinovec, brinjevec, vse vrste likerjev ter
MEDICINALNA ŽGANJA
in sicer štajerski konjak, borovničevce, vinsko žganje, žganje iz šipkovih jagod priporoča

edina žganjarna v Celju
87 12-9
lastnik **ROBERT DIEHL & CELJE**

Vplačani deleži K 126.100 — — Rezervni zaklad K 344.683.87. — Lastno premoženje zadruge K 534.382.17.

POSOJILNICA V MARIBORU
V LASTNI HIŠI V NARODNEM DOMU.

Sprejema hranilne vloge na knjižice in jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ oziroma vloge proti odpovedi po $4\frac{3}{4}\%$

Naložbe v tekočem računu se obrestujejo po dogovoru. 117 12-9 Rentni davek plačuje posojilnica sama. Posojila se dajejo na zastavo in osebni kredit. — — Eskomptujejo se menice ter otvarjajo krediti v tekočem računu

Letovišče Bohinjska Bistrica Bohinjsko jezero

v Triglavskem pogorju, na progi državne železnice Jesenice-Trst-Adrija, 4 ure železniške vožnje iz Celja. — **Alpska klima**, stanovanja v gostilnah, vilah in privatnih hišah. Izborne železniške zveze za zlete na Bled, Kranjskogoro, Gorico, Belopeško jezero. Ugodna lega za gorske ture v Julijskih alpah. — Zmerne cene. Informacije in prospekte brezplačno: prometno društvo v **Bohinjski Bistrici**. 348 11-11

Pozor! Pozor! 80.000 parov čevljev 4 pari le za K 8.50.

Zaradi plačilnih težkoč, v katere je prišlo več velikih tovarn, se mi je naročilo večjo množino čevljev prodati. Prodajam vsakomur dva para moških in dva para ženskih čevljev na zavezo, obito, iz črnega ali rjavega usnja, elegantne, najnovejša fazona, velikosti I. t., Nr. Cm. Vsi 4 pari stanejo le K 8.50. Razpošilja proti povzetju.

D. Wulkan, Krakau, Isaka 3 — 563.
Se sme zamenjati ali se denar vrne. 364 12-9

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, živinskih in drugih tehtnic za trgovino in obrt. Stavbeno in umetno ključavničarstvo

IVAN REBEK
Celje, Poljska ulica št. 14
priporoča svoje tehtnice.
Ceniki na razpolago brezplačno in franko. 340

Sprejem tudi vsakovrstna popravila tehtnic in utež.

Največja iznajdba nove dobe

je žepna ura za gospode „Concurrenz“ s pravim švicarskim kolesjem, 30 ur idoča, z emajlno številčnico, lepo graviranim okrovom, z 10-letno garancijo, K 3.90, 3 komadi samo K 10.50. — Če ne ugaja, denar nazaj. — Na zahtevo pošljem gratis in franko ilustr. katalog ur, zlata, srebra, urnih delov, vseh vrst orodij, godbenih in galanterijskih predmetov. 463 16-3

F. Pamm, Krakov, Zielona-ul. 3-7 (Avstr.)

Čevlje

promenadne, lovske, telovadne, planske in sploh vse vrste izdeluje

Adolf Bursik v Celju

Cene zmerne. Postrežba točna

Bratje Slovenci,

kupujte kanafase, platno za vsake vrste perilo, blago za obleke, barvano platno, druke le pri češki firmi

**Jaroslav Kocián, tkalnica
Cerveny Kostelec, Češko.**

40 metrov ostankov kanafasa, blaga za obrišace, platna ali druka pošiljam za K 24.— proti poštuemu povzetju. 413 -7

Slovenci! Nikar tujcem svoj denar!

Priporoča se Vam v nakup

**R. Salmič, Celje
Narodni dom.**

To je največja in najcenejša razpošiljalnica pravih švicarskih ur, zlatnine, srebrnine in optike. 66 50-84

Zahtevajte cenike! Zastonj in poštne prosto!

Opomba: Blago trdke **R. Salmič** je najbolj pripoznano po celem svetu.

Zdravilišče z vodo in elektriko

po sistemu prof. Winternitza in po Kneippovem last sl. in kralj. pov. trga **KRAPINE** v Krapini **Odpri to od 1. aprila do 1. dec.**

Srednje blago podnebje; mesto je obkroženo od izrastkov štajerskih Alp, bogato na krasotah narave, kaže gledalcu bajne prizore. Bolnikom so na razpolago tople, marmorne in kopeli z ogljikovo kislino, masaža, električno zdravljenje, parne, peščene in solčne kopelji itd. Sedaj je zdravilišče pod upravo izkušenih zdravnikov hidropatov, ki so se pričeli zdravilne metode pri **prof. Winternitzu** na Dunaju ter skozi dalje časa v Würshofenu. Oskrba poceni, stanovanj dovolj: glede teh se treba obrniti na **kopališčno upravo**. 302 15-12

SLIKAR IN PLESKAR

prevzame vsa dela dekoracijske, slikarske in pleskarske stroke, katera izvršuje solidno in po najnižjih cenah.

MIHAEL DOBRAVC, Celje

Gosposka ulica števil. 2.

46

51-35

Novosti! Novosti!

za letne moške in ženske obleke, kakor moderni krepon, delen, etamin, štikan batist, cefir itd. priporoča s solidno in točno postrežbo

velika narodna manufakturna trgovina

Karol Vanič

Narodni dom

CELJE

Narodni dom

Pozor!

Kdor hoče priti poceni v Ameriko, naj se obrne zaupno na mene. Vsakomur dam natančna pojasnila 187 -26

A. Gruden, Geestemünde (Bremerhaven).

175 -25

Nova, stara

vina in droženko

lastnega pridelka prodaja v poljubni množini
Fr. Ferlinc v Šmarji pri Jelšah.

Rouček & Stern

hmeljska komisijska
trgovina v Žatecu

se priporoča p. n. gg. hmeljarjem za komisijsko prodajo njihovega hmelja pod najugodnejšimi pogoji. 458 5-3

Od leta 1878! Povsod priznana domača sredstva! Pri večjih naročilih zračni popusti v cenah!

A. THIERRY-ja BALZAM

ed'no pristen z zeleno usmiljeno sestro kot varstveno znamko. 331 20-13 Oblastveno varovan.

12/2 ali 6/1 ali
1 velika steklenica
K 5.60.

Vsako ponarejanje, posnemanje in prodaja kakaga drugega balzama s podobnimi znakami se sodnijsko preganja in strogo kaznuje. Nedosežnega uspeha pri vseh boleznih na dihalih, pri kašlju, hripavosti, žrelnem kataru, pri bolečinah v prsih, pri pljučnih boleznih, posebno pri influenci, pri žledodnih boleznih, pri vnetju jeter in vranice, pri slabem teku in slabi prebavi, pri zaprtju, pri zobobolu in ustnih boleznih, pri trganju po udih, pri opeklinah in izpuščajih itd. — 12 malih, ali 6 dvojnih steklenic, ali 1 velika specij. steklenica K 5.60.

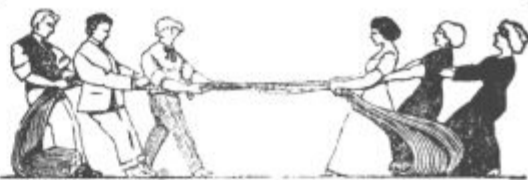
Lekarnarja A. Thierry-a edino pristno centifoljsko mazilo

je zanesljivo in najgotovjše učinka pri ranah, oteklinah, poškodbah, vnetjih, tvorih, odstranjuje vse tuje snovi iz telesa in radi tega dostikrat napravi operacijo nepotrebno. Zdravilnega učinka tudi pri starih ranah itd. — 2 dozi staneta K 3.60.

Naroči se: Lekarna k angelju varhu. **Adolf Thierry v Pregradu pri Rogatcu.**

Dobi se v večini lekarn. — Na debelo v medicinskih drogerijah.

Pri večjih naročilih popust

Najboljše in najmoderneje sukno za moške in volneno za ženske obleke razpošilja najceneje

Jugoslovska razpošiljalna **R. Stermecki, Celje, št. 303**

Vzorci in cenik čez tisoč stvari s slikami poštno prosto

Superfosfat!

najuspešnejše, najzanesljivejše in najcenejše

fosfornokislinsko gnojilo

za vse vrste zemlje dalje 42 30-26

amonijakove, kalijeve in soliterne

superfosfate

prodajajo vse tovarne za umetna gnojila, trgovci, kmetijske zadrage in društva.

Le superfosfat v ceni ni poskočil!!

Osrednja pisarna društva avstr. tovarn za superfosfat **Praga, Prikopi 17.**

dite ubogeta delavca za nos? Kolikokrat se je mučil v dve uri oddaljeni Ormož za tiste besede: „Boste že dobili, pridite drugikrat! Ako mu niste namenili dati, čemu obliublujete? Ali mislite, da še so časi, ko raja trepeta pred begi? Ne, dviga se in vam preti — fiat justitia!

Iz Št. Janža na Dravskem polju. Petindvajsetletnica naše požarne brambe pod vodstvom tukajšnjega učiteljstva se je obnesla imenitno. Iz celega Dravskega polja in tudi iz sosednih Slovenskih goric se je zbralo nad 400 ljudi. Samo Mariborčanov in Ptujčanov je bilo okoli 150, Žalsko Zvezo gasilcev je zastopal g. dr. Bergmann. ljubljansko sokolsko župo g. dr. Josip Pipenbacher, akad. fer. društvo „Bodočnost“ pa gg. inr. Dobravc in phil. Vuga. Navzočih je bilo tudi več požarnih bramb. Takega dneva še nismo imeli v Št. Janžu, sem slišal govoriti domače kmete, katerih se je tudi zbralo okoli 200, čeravno je agitiral kaplan Kramaršič proti veselici z vso njemu lastno besnostjo. Vsem je ugajal prihod Ptujčanov. Spredej kakšnih 30 kolesarjev, za njimi velik voz sokolov, vzadaj pa kočije z ostalimi gosti. Ptujčani, hvala za naklonjenost. Ko so prikorakali tudi Mariborčani z dičnim Sokolom, je pozdravil eden izmed domačih učiteljev goste, podal zgodovino društva in slavil zasluženega požarnika Erkerja, kateremu je pripel g. župan Lešnik svetinjo, znak petindvajsetletnega službovanja pri gasilnem društvu. Nato so častitali društvu ptujski in mariborski Sokoli, potem sta pa govorila v navdušenih besedah g. dr. Leo Brunčko in nov ptujski odvjetnik g. dr. Tone Gosak. Hvala vsem! Po gledališki igri so nastopili Sokoli. Vsi, posebno pa kmetje so se čisto zaverovali v nje. V Št. Janžu govore zdaj samo o Sokolih. Tudi Sokolom se pristrčno zahvaljujemo za prijazno sodelovanje in jih prosimo, da se pokažejo še večkrat med nami v svojih rdečih srcah. Nato se je razvila prosta zabava. Vsem cenjenim ptujskim, hajdinskim, šmarjeskim in šentjaviževskim gospodičnam, ki so razpečavale srečke, konfeti, šaljivo pošto itd., se ravno tako pristrčno zahvaljujemo; istotako pevcem in igralcem.

Konjiški okraj.

V Konjicah je zgorela v ponedeljek ponoči krčma Ignaca Bezovnika in gospodarsko poslopje Karla Bezenška. Obe poslopji ste bili zadnji v Konjicah, ki ste še bili pokriti s škodljami.

Ljutomerski okraj.

Nove telefonske postaje. Dne 28. avgusta je bila predana prometu telefonska zveza Radgona-Ljutomer z novimi telefonskimi postajami v Radincih, Križevcih in Ljutomeru.

V Ljutomerski okrajni zastop so se vršile koncem minulega tedna volitve. Ostalo je pri starem; okrajni zastop bo sestavljen iz 17 Slovencev in 15 Nemcev ter nemškutarjev. V veleposestvu se je udeležilo volitve od 37 upravičencev 27, ki so vsi glasovali za slovenske kandidate; ta izid pomenja lepo zmago. Žal pa je v okrajnem zastopu slovenska večina bolj na papirju, ker na slovenski strani rine duhovščina zmogljivejši ljudi na stran, na nemškutarski pa se pošljejo v okrajni zastop najzmogljivejši ljudje, kar jih je na razpolago in ti potem delajo kar hočejo.

Brežiški okraj.

Iz Rajhenburga. Jutri, v petek zvečer, se vrši ob 8. uri pri Vranetiču po § 2 shod, na katerega so povabljeni rajhenburški obrtniki in drugi napredni tržani. Govori na njem deželni poslanec dr. V. Kukovec.

Iz Rajhenburga. Posestnika Franca Kozoleta v Stolovniku je zadela velika nesreča: treščilo je v njegova poslopja in pogorelo mu je vse do tal. Za reveža je to posebno hud udarec v času, ko je večina krme in mnogo poljskih pridelkov že spravljanih.

V Sedlarjevem je postavljen za zastopnika „Slavije“ Ferdinand Glojnarčič, in sicer za občine Lastnič, Buče, Verače, Virštanj, Sopote, Podčetrtek in Imeno. Kdor želi kakšno pojasnilo, naj se obrne na njega, na kar mu radevolje ustreže.

Iz Buč nam pišejo: Kar je prišel tukaj za župnika g. Krajnc, se je začelo oduštevju pri cerkvenih pristojbinah. Ljudje se pritožujejo, da pri vsem računa trikrat preveč. Pred tednom je umrla neka kočarka in je račun za mešo in da je jamo poškrpil 42 K. To je lep Kristusov naslednik. Pri politiki obrekuje „liberalce“, sam pri sebi pa ne vidi, da je greh preveč plačila jemati. Ali nima dosti z veliko državno plačo, povrh tega še gre po bernji? Resničen je pregovor, ki pravi, da duhovska torba ni nikdar polna. Kmetje, kupite si knjižico o cerkvenih pristojbinah, ki ne košta več ko 20 vin. Tam zveste vse, koliko sme duhovnik računati. Ta knjižica se dobi pri „Narodnem Listu“ v Celju.

Dopisi.

Iz Št. Jurja ob Južni železnici. Zadnji četrtek je bil na slovenski deželni kmetijski šoli zaključek šolskega leta. Udeležili so se ga v imenu vlade namest. svetnik celjski okrajni glavar baron Müller, v imenu deželnega odbora deželni svetovalec dr. Bogdan Stepančič, deželna poslanca baron Moscon in dr. V. Kukovec, šmarški

župan Fr. Ferlinc, ravnatelj H. Schreiner, komisar v celjskem okrajnem zastopu dr. Fasching, tajnik celjske „Zadružne zveze“ Stibler, zdravnik dr. Ipavc, celjski opat Ogradi, več učiteljev in duhovnikov, zastopnikov bližnjih kmečkih občin in drugega občinstva. V prirasto ozaljšani šolski sobi je pozdravil ravnatelj kmetijske šole I. Belle goste in v kratkem govoru podal najvažnejše dogodke minulega šolskega leta. Priredili so se poleg celoletnega tečaja za kmečke mladeniče še pettedenski učiteljski, šesttedenski gospodinjiski in dva knjigovodska tečaja. Za celoletni tečaj kmečkih mladeničev se je prijavilo 37 fantov, sprejetih jih je bilo 25. Trije so plačali za seboj sami, 9 je bilo deželnih štipendistov, dva sta imela ustanovo štajerske hranilnice in dva Središčana Vojskovo ustanovo. Okrajni zastopi so dali podporo 6 fantom, in sicer šoštanjski 2, laški 1, šmarški 1, gornjegrajski 1, ormoški 1. Ostale ste vzdržavali narodni posojilnici v Mariboru in Ptaju. (Kje so pa deželnarji zavodi „kmečke“ zveze? Op. poročevalca.) Učitelji so s fanti napravili med letom celo vrsto poučnih izletov; najdaljša sta bila v Šmihel na Zg. Štajerskem, kjer so si izletniki ogledali vzorno izvedene zemljiške komasacije, in izlet čez Gorenjsko na Primorsko in v Istro; na Gorenjskem so si izletniki ogledali vzorne planinske pašnike, na Goriškem in v Istri pa vzorna kmetijstva in vinograde. Goriški in istrski deželni odbor sta izlet ljubeznivo podpirala. Obratno je slovensko deželno kmetijsko šolo v Št. Jurju obiskalo veliko kmetovalcev posamezno in organizirano, celo Hrvatje so došli v večjem številu. Po pozdravnem in otvoritvenem govoru so izpraševali učence gg. Recelj, Kveder, Uršič, Zidanšek in Belle. Poslušalci so dobili iz odgovorov vtisk, da so se fantje priučili mnogočemu praktičnemu in da lahko postanejo na temelju te izobrazbe dobri, slovenski kmečki gospodarji. — Ravnatelj Belle je tudi v svojem zaključnem govoru poudarjal, da ima šola edino ta namen, vzgojiti za naše kmetije, ki so večinoma srednje in male, praktične, moderno naobrazene kmetovalce. Pritrjevali smo zato vsi baron Müllerju in dr. Stepančiču, ko sta učiteljstvu pristrčno čestitala na doseženih učnih uspehih, ki so za 10 mesecev trajajoče šolsko leto presenetljivo veliki. Okr. glavar baron Müller je še posebej polagal fantom na srce, naj se trdno drže sicer trde, a vendar drage nam domače grude. Slavnost se je zaključila s cesarsko pesmijo. Učenci so pod vodstvom učitelja Čuleka zapeli pred in po izpitu nekaj domačih pesmi. Gostje so si ogledali tudi vzorno kmetijstvo pri šoli, ki se vedno lepše razvija. Z letošnjim šolskim letom se je na zavodu vzgojilo do 100 dobrih gospodarjev. Staršem ne moremo dovolj tople priporočati, da dajo svoje sinove na ta zavod. Gospod deželni poslanec Jakob Vrečko je lani obljubil, da se bo potegoval za to, da se na dan izpita razobesi na zavodu slovenska zastava; ker ni bilo k izpitu niti njega, niti katerega drugega poslanca od kmečke zveze, se nismo mogli informirati, kaj je izjavil deželni odbor na Vrečkovo intervencijo.

Od Sv. Štefana pri Šmarju. Žal mi je, da moram zopet pero vzeti v roko in Vam g. urednik pisati, o naših svetoštetfanskih zadevah. Naš g. župnik je začel zopet po malem ruvati proti nam, da, celo nauki za tretji red so naperjeni proti nam naprednjakom. Tako se je dne 17. avgusta pridigalo o hudiču, kako je službo iskal in je ni nikjer tako bogato najdel kakor ravno na veselicah in po gostilnah. Če bi bil g. župnik pridigo napravil v prid tretjemu redu, bi moral pač učiti, da tretjeredniki ne smejo lagati in po nedolžnem obrekovati ljudi, kateri jih čisto pri miru pustijo. Mi vemo, ako bi res hudič hudobne ljudi iskal, kakor vi pridigujete, potem bi dobil lažnjivce in obrekovalce ter nevošljivce največ po farovžih. Vi, g. župnik v pridigi prepovedujete ljudem v gostilno zahajati. Zakaj pa občinski odbor, pri katerem ste tudi vi, tako visoke doklade nalaga, zakaj pa vino le vedno gostilničarjem prodajate in ne tretjerednikom? Po našem mnenju je pošten gostilničar ravno tako spoštovanja vreden kakor vi. Svetujemo vam, da lepo v miru naše zadeve pustite! Vemo, da bomo ta dopis dobili vrnjen neko nedeljo s prižnice, pa vedite, da imamo mi že papir pripravljen, pero namočeno in nastavljen za dopisovanje. Dajte nam mir!

Veseli glas z meje. (Od Sv. Jakoba v Slov. gor.) Danes, ko imamo Slovenci že močno razvito časopisje, ni več težko zbnjati ljudstva k nar. zavesti. Večino dela, ki so ga vršili prej govorniki, izvršuje danes časopis. Zato je napredek tem sigurnejši. Le na severni meji ne moremo doseči pravih uspehov. Rakrana v naši nar. obrambi je ravno kot Maribor-Št. Ilj-Cmurek. Pri ljudstvu prevladuje posurovelni nemški nacionalizem kljub temu, da je neobičajno razširjeno mariborsko slovensko časopisje. Imena „Südmark“, „Schulverein“, „Bismarck“ pozna že vsak otrok in vendar se še ne zavedajo pogube, ki jim preti s te strani; malodušnost do vsega, kar je slovensko, jim je prišla v kri. K temu se družijo še nenavadna odpornost do vsega javnega življenja; dobro se obnesejo le zakotne muzike, sicer pa tarnajo... Tintam je poskusil kak mladi kaplan vzdramiti to zaspanost, pa vsak je zmajal z glavo, češ, s temi ljudmi ni mogoče ledine orati. Inteligence ni, niti študentov, učiteljstvo je bilo večinoma žensko, ali pa se je tako hitro menjavalo

da se ni moglo seznaniti z ljudstvom in razmerami. Čez Muro in od Maribora je padala vedno gosteja senca na naše solčne Slov. gorice...

Pred nedavnim časom je zavel čilejši naroden veter na črti Sv. Ana na Krembergu-Marija Snežna. Izvrstno uspela narodna veselica in ustanovitev C. M. podružnice nam jamčita za trajno napredovanje. Na Marijo Snežno mejita Sv. Jakob in Sv. Jurij v Slov. gor. Pri Sv. Jakobu je prvič narodni občinski odbor, prave, odločne narodne zavesti pa ni med ljudstvom. Moč Nemcev (zlasti posestnikov raste), mariborski uradi pošiljajo samonemške dopise in tiskovine. V občini se je ustanovilo že par društev, celo C. M. podružnica; ti pa so vsa prenehala delovati. Kljub temu ne ravno razveseljivem položaju, je poskusilo tukajšnje učiteljstvo znova zasaditi motiko. Priredili so za poskušnjo pred mesecem ljudsko veselico v prid tukajšnji šolski mladini, katere je nepričakovano dobro uspela. Ojunačeni s tem uspehom so stopili korak naprej; s pomočjo okoliškega učiteljstva, dijaštva in gospodičen so priredili zadnjo nedeljo drugo veselico z bogatejšo vsebino v prid C. M. Družbi. Zapeli so mnogo lepih pesmi pod vodstvom g. Vanda iz Marjete in igrali Aleševcovo veseloigro „Nemški ne znajo“. G. nadučitelj Kotnig pa je priredil v prid solarjev srečolov. Igra se je ljudstvu zelo dopadla, igralci so želi obilo zaslužene pohvale. Po igri je dvakrat povzel besedo g. Ante Beg ter ljudstvu v poljudnih besedah pojasnil naše narodne težnje. Zvečer se je na zaupnem sestanku sestavil pripravljaln odbor C. M. podružnice. Imena pripravljalnega odbora nam jamčijo, da podružnica ne bo mrtvo rojeno dete, ampak bo de skrbno čuvala naše narodne svetinje v kotu Maribor-Št. Ilj-Cmurek. Podružnica, ki bo obsegala Sv. Jakob, Sv. Jurij, Sv. Marjeta, naj bo ognjišče vsega narodnega dela tudi v teh in sosednjih krajih ter središče vse tukajšnje narodne inteligence brez razlike stanu in strankarskega prepričanja. — Duša cele prireditve je bila gđ. Stanetičeva, za kar ji izrekamo na tem mestu najiskrenejšo zahvalo. Veselo so nas presenetili tudi gostje, zlasti iz Št. Lenarta, pogrešali pa smo nar. inteligenco. — Odbornikom C. M. podružnice pa ključemo: Naj pomeni ta lepo uspela prireditve razdobje našega narodnega življenja v Slovenskih goricah!

Zahvala. Božidar Flegeričeva slavnost je dne 17. avg. t. l. uspela sijajno, nad vse pričakovanje; odbor si šteje zato v prijetno dolžnost, da se najiskrenejše zahvali vsem p. n. častilcem Flegeričevega spomina, ki so na kakšen si koli način omogočili, da se je izvršilo vse v tako lepem redu, brez vsake zapreke. V prvi vrsti se zahvaljujemo veleč. gosp. konzistorjalnemu svetniku Val. Cajniku iz Varaždina, ter blag. gosp. prof. dr. Fr. Ilesiču za prekrasna slavnostna govora ob odkritju nagrobnika in spominske plošče. Prvoimenoovanemu gre zahvala tudi še za darovano slovesno sv. mašo. Nadalje se zahvaljujemo središkemu pevskega zboru in narodni godbi, ki sta s svojim neutrudnim vodjem, učiteljem g. Fr. Serajnikom znatno povzdignila cerkveno slavnost, kakor tudi ono na pokopališču in na Flegeričevem domu ob odkritju plošče. Zahvaljujemo se nadalje vsem cenj. govornikom, ki so pri banketu in pozneje pri ljudski veselici zbrano množico naroda izpodbujali z navdušenimi besedami k ljubezni do maternega jezika in do premile slovenske očetnjave. Posebej omenjamo veleč. gg. vladnega svetnika Andr. Senekoviča in notarja Aleks. Hudovernika ter g. prof. dr. Jos. Križana iz Varaždina. Zahvaljujemo se domačemu župniku č. g. J. Zadravcu za njegovo prijaznost na dan slovesnosti, zlasti pa za ljubeznjivost, da se je po končanem oficijelnem delu na pokopališču z molitvijo spomnil pokojnega pesnika; — ostali odborniki se zahvaljujejo tudi prav pristrčno svojemu odborniškemu tovarištu Robertu Košarju, učitelju in veleposestniku pri Sv. Bolfenku za njegov trud, da nam je na pokopališču vse tako lepo uredil in pripravil. Zahvala bodi tudi slavnemu šolskemu vodstvu in kraj. šolsk. svetu bolfenskem za prepustitev šolskih prostorov, da se je v njih vršila pred božjo službo pevska vaja. Končno bodi izrečena najiskrejša zahvala vsem od blizu in daleč došlim milim gostom — slaviteljem v življenju nemirnega, a sedaj večni mir uživajočega pesnika Božidarja Flegeriča. Pesnikovemu spominu slava, Vam vsem pa srčna hvala!

Odbor za Flegeričev spomenik v Središču dne 19. avgusta 1913.

LISTEK.

V planine!

Mimogrede pride popoldne rodoljub in dobrotnik s povabilom, kateremu se iz srca rad odzovem. V naše planine smo „šli“. Bili smo štirje. „Šofer“, „fotograf“, oba rutinirana turisti, juckar in jaz „veleturist“. In res. Drugi dan sedemo korajžno v voz. Mudilo se nam je tako grozno, da smo v dveh urah „požrli“ 60 km. Že smo v Solčavi. Voz hranimo skrbno v Knezovo „garažo“ in hajd k — Herletu. Tu se malo pokrepčamo ter jo urnih nog mahnamo z dvema nosačema za vse slučaje skrbeč proti Logarjevi dolini. Prišedši na prag te tihe doline, me je bilo

prav pošteno sram. Zakaj? Predbacivati sem si začel: Čemu imaš še-le danes, po volji drugih, priliko, videti ta divni kras, ta slovenski raj? Dozdevalo se mi je, da Solčavani in Logarjani z gornjegrajskim okrajnim zastopom vred — izjeme so povsod — ne znajo dovolj ceniti krasote svoje zemlje, sicer bi že bili skrbeli zato, da je veleromantična dolina tudi dostopna absolutnim nasprotnikom vsake peš-hoje in sicer do mesta, od koder zagleda čestilec naših gorá prekrasen slap, ob čigar pogledu dobi tujec utis, ki mu je neizbrisen. Opisati te dolinice ne znam. Treba jo je pogledati. — Prijatelj! če imaš koljkaj časa in lepo vreme, pa se otresi za par dnij vseh skrbi, ki tarejo ubogega zemljana ter pojdi tja, po tej ravni poti, lepši in mehkejši od žalske gmajne.

Ponosno te gleda orjak Ojstrica in drugi visoki sosedi, da ti je groza pogledati navzgor, kaj neki še-le raz skal navzdol.

Soteska se vedno zožuje. Polagoma gremo tudi navkreber. V mraku smo pri zaželenem slapu in „lakoti“. Malo sedemo. Da se ubranimo uspešno „omotici“, zopet malo prigriznemo. Zopet dalje po potih Kocbekove iznajdljivosti jo krenemo junaško — ob spremljevanju bučeče padajoče kristalnočiaste Savice proti Frischaufovem domu.

Brez „večjih nezgod“ pridemo po „ovinkih“ in temi do novega doma, kjer sta vesela žena in Forte, njen mož, že sladko spala. Drugih ni bilo v koči. Vrata se nam odpró in vsakdo leže v prvo olajšavo na lesene klopi zidane jedilnice.

Grabiti jamemo po naših nahrbtnikih, ženka nam skuha vse potrebno, vse skupaj poplahnemo s par kupicami koroške kislice in dobrejša vinca in — v postelj.

V novem jutru je „šofer“ prvi po koncu, opozarjajoč nas na planinsko — meglo. Ob 8. uri smo bili „že vsi“ doli. Smilil se nam je brezposelni fotograf. Sedemo k mizi ter vržemo tarok. Megle smo s tem pregnali. Pozdravljajo nas vrhovi. Moj Bog, same skale. Mislim sem, da bom vsaj v Ljubljano videl. Pa nič. Grozno, pa lepo tudi. Tam „večni“ sneg. Kako zasmehujoče fiksira Turška gora svojega „varovanca“, naš dom, katera je znal Kocbek tako dobro skriti, da mu ne more noben plaz do živega. Zato pa odmeva junaški „kontra-smeh“ nazaj. Minula nas je „klavernost“, snuje se načrt ter jo potegnemo „oboroženi“ za vse zunanje in notranje bolezni proti Turškemu žlebu, kojih kline sta teptala prva dva imenovana, ostala jo udarita nazaj z ozirom na „pretečo nevihto“.

Zvečer smo bili zopet skupaj v koči.

To noč se nas je nabralo dvanajst. Po večerju smo se „divili“ igranju ustne harmonike, koje je spremljalo narodno petje iz vseh vetrov prignane slovanske družbe. Ura je hitro 11. Zato leč.

Tretje jutro je jasno, kot ribje oko. Že na vse zgodaj sva z juckarjem lukala skozi okno elegantne spalnice na naše planine.

„Kam pa danes?“, se vprašamo pri zajutreku. „Na Kamniško sedlo“, se odreže fotograf.

Zaradi lepšega smo šli vsi štirje od doma. „Veleturist“ se že čez 1 uro obrne, ker je nekaj „pozabil“. Uro pozneje se vrne juckar, ki je šel do stopnic. Lotil se ga je vergiht v podplatih. „Šofer“ in „fotograf“ se vrneta še-le popoldne lačna in nekoliko „preplašena“ domov. Radi viharja ni kazalo iti še od sedla na Planjavo. Kakor rečeno, za vse štiri ponesrečena akcija. Storil se je nov sklep.

„Šofer“ predlaga odhod. Sprejeto. Pobrli smo, kar je še ostalo v butarah in brž proti Rinki. Še-le sedaj sem imel priliko videti „kunšno“ pot. Vse je lepo — ko bi le ne bilo treba gledati v „tunf“. Zato bi predlagal, naj si omisli S. P. D. večjo plahto, ki se za čas sajsije razgrne čez Rinkino sotesko in prepričan sem, da bi marsikdo šel rajši iz koč — proti domu.

Celih petnajst planink smo našli a — grozdje je prekisló. Te mi niso ugajali, ker ni bilo plahte.

V dolini smo bili zopet vsi junaki. Krepko smo stopali proti Piskerniku in kupovali — planinke. Še enkrat se spravimo na nahrbtniški inventar, tam pod kozolcem ter nato kmalu pozdravili „kršen dušo“ pri Herletu. Zmaga je naša!

V ta namen se je vršila sklepna krokarija v kvintetu. Mestno prenočišče nam je dobro stnilo. Na vse zgodaj nas je peti s čebelami zapustil. Ostali smo se dobro držali ter prevzeli složno vsi nlogo šoferja. Potno in zmagonosno je bilo delo. Odrinemo. V Lučah ima „fotograf“ zadnjo besedo, ki je bil s. loh ves čas zelo zaposlen.

Tudi od provijanta smo vzeli slovo.

Po „šoferjevi“ previdnosti pridemo še pred poludnevom v — prašni raj.

Še enkrat hvala njemu, ki mi je daroval planine naše.

Kujževnost in umetnost.

Izšla je knjiga „Aus dem Wilajet Kärnten“. Cena 2 K, po pošti 2 K 10 vin. Knjiga opisuje z ogromnim aparatom podatkov in številki obupno stanje koroških Slovencev! Knjiga je obupen krik slovenskega Korotana, ki ječi pod nemško-narodnim jarmom. Vsak Slovenec mora knjigo brati. Dobi se v Pavličevi ulici 7, tajništvo katoliškega političnega društva v Celovcu.

Kdo ima slabe kosti?

Otroci, ki nočejo piti ribjega olja, pljejo jako radi Scottovo emulzijo. Ta vzrok je napotil zdravnike, da predpišejo namesto navadnega ribjega olja Scottovo emulzijo, ako potrebuje njihov mali bolnik kakega sredstva za utrditev okostja. Scottova emulzija daje radi svoje sestavitve iz snovi, iz katerih nastajajo kosti, mlademu organizmu moč. Otroci začenjajo korajžno postavljati se na noge in kmalu bežijo sigurno in veselo okrog.

Odlotite se torej, da daste tudi svojim bledim, nežnim otrokom izvrstno, lahko prebavljivo Scottovo emulzijo, ki jih bo spremenila v rdečelične in korajžne otroke. — Vendar samo Scottova emulzija, nobena druga.

Cena steklenici 2 K 50 v. Dobi se v vseh lekarnah. Proti vposiljavni 50 v. v pisemnih znamkah na naslov: Scott & Bowne, sv. z. o. s., Dunaj VII. in sklicujoč se na naš list, se vam dopolnje od kake lekarnarice enkrat za poskušajo.

482

Razne novosti.

Gospodarska vrednost Albanije za Avstrijo.

O prometu v glavnih tržiščih nam povedo statistični podatki iz leta 1911 to-le: Skupni uvoz v Skadru je znašal v celem 74 milijone kron proti 49 milijonov v prejšnjem letu. Od tega odpade na našo monarhijo 31, na Italijo 16 milijonov kron, pri čemer je pripomniti, da se je poslabšal položaj Italije kot odjemališče vsled tripolitanske vojne. Čeprav je vdeležena pri preskrbovanju Skadrskega okraja z 42 odstotki, je to vendar zelo malo. Enako je z Dračem, pri katerem je Avstrija vdeležena s 45 odstotki. Skupni uvoz tega okraja je znašal 44 milijone, od katerih odpade 2 milijona kron na nas. Čez Valono se je uvozilo 2,9 milijonov kron, od teh 25 do 35 odstotkov iz Avstrije. Prav tako smo vdeleženi pri prometu pristanišča Preveza. Promet naše monarhije na suhem je v odstotkih veliko večji, ker je večji del onega blaga, ki se je pod turško zastavo uvozil čez Solun, prišel iz Avstrije. — Vse je torej prav neznatno in v gospodarskem oziru ne bi bilo treba niti vinarja izdati za tako deželo, ne pa sto milijone. Vprašanje je le, če je ta od divjih gorskih plemen obljudena, od narodnih in verskih sporov raztrgana dežela, če je to neverjetno indolentno in neizobraženo ljudstvo sploh zmožno razvoja. Doslej so ti momenti prav tako zavirali razvoj gospodarstva kakor moderniziranje kmetijstva, pri čemer je treba resnici na ljubo povdariti, da so se turški mogotci, ki so vladali deželo, prav malo ali nič brigali za te razmere. Na vsak način je pomen Albanije za nas v sedanosti in v prihodnjem desetletju le vojaški in absolutno nič gospodarski. Morda je to dobro, da ne postane naš sosed preveč poželjiv po tej deželi.

Povodenj na Ogrskem. Po celem Ogrskem se nastale vsled neprestanega deževja velike povodnji. V Budimpešto dohajajo neprenehoma poročila o raznih nesrečah. Pri Kesmarku je izstopila reka Poprat in je poplavila daleč na okoli vse vasi. Polje je skoro popolnoma uničeno. Preplavljeni sta tudi mesti Zalaternok in Miškole s celo okolico. Cele vasi so porušene, prebivalci so si rešili z največjo težavo golo življenje. Poginila je tudi skoro vsa živina, voda je odplavila vso krmo in vse zaloge. Pri Rimi Sombat je izpodjedla voda velik železniški nasip in železniški most. Ko so spustili žez most tri tovarne vozove, ki so bili obloženi z gramozom, se je most udril in vozovi so padli v naraslo vodovje. Na vozovih je bilo 10 železničarjev. Šest mož so rešili, eden izmed teh je v par urah umrl, 4 pa so utonili in njih trupel še do danes niso našli.

Zopet duhovnik — detoljub. Iz Kremsa poročajo: Lepega duhovnika — „detoljuba“ so te dni tukaj aretirali. 35-letni kaplan Niedermeier, ki je bil pred dvema leti prestavljen iz Langenloisa v Sein, je bil aretirán vsled ovadbe očeta neke zlorabljenе šolarice. Duhovnik je 2. t. m. poslal ministranta po deklico ter jo povabil v svoje stanovanje, kjer jo je posilil. Toda to temu čednemu duhovniku še ni zadoščalo, 14. t. m. jo je zopet poklical k sebi pod pretvezo, da ji hče plačati neko delo, ki ga je deklica opravila za njega. Ko jo je mati, ki ni ničesar vede a, za kakšno delo gre, poslala k duhovniku, jo je ta takoj hotel zopet zlorabiti. K sreči pa je pozabil zakleniti vrata, vsled česar mu je deklica še pravočasno ušla. Ko je deklica tekla od njega, je še klical za njo, naj nikomur tega ne pove, češ, da bi bil to smrtni greh. Ko je mati otroka vprašala, kje da ima denar, je začel otrok jokati ter polagoma povedal, kaj ji je učinil svinjarski duhovnik. Oče deklice je vso zadevo takoj ovadil policiji. Dognalo pa se je, da je zlorabil še druge otroke. In takim ljudem naj izročamo naše otroke.

Hydroaeromnibus. Iz Carihi poročajo: V Luceruo montirajo hydroaeromnibus — torej omnibus, ki bo vozil po zraku in po vodi — v katerem se bo razen pilota vozilo še šest pasazirjev. Aparat tehta 2000 kilogramov. Prvi poskus bodo napravili v par dneh.

Pozor pred manj vrednimi umetnimi gnojili! V zadnjih letih se je večkrat pokazalo, da se je kupčevalo z manj vrednimi, umetnimi gnojili kar na debelo. Med drugim se je prodajalo malo vredno zmlato žlindro za pravo dobro Tomaževo moko. Zategadelj zahtevajte od trgovcev vedno izrecno Tomaževo moko „z zvezdo“ in pazite na napis in plombo žaklja. Znamka „zvezda“ vas čuva pred vsako goljufijo, ker je postavno vpisana in se prodaja le s poroštvom, da vsebuje naznanjeno mero fosforne kisline.

Radij in umobolnl. Iz Londona poročajo: Na predčerašnjem zborovanju mednarodnega zdravniškega kongresa so francoski zdravniki Marchand, Dominici in Cheron poročali o svojih poskusih, zdraviti umobolne z radijem. Poskusi so se delali v blaznici v Charantonu pri Parizu. Od 20 bolnikov so jih 14 v najkrajšem času ozdravili.

Kako je nastal tobak. Turška legenda pripoveduje o tem: Mohamed je nekega dne pozimi našel gada, popolnoma premrazenega. Iz usmiljenja ga je vzel ter vtaknil v rokav, kjer ga je toplota svetega telesa kmalu zopet oživila. Komaj pa se je čutil gad zopet zdravega, je pomolil glavo iz rokava ter rekel: „Prorok božji, jaz te bom pičil!“ — „Povej mi pameten vzrok, zakaj mi hočeš to storiti, in dam si to dopasti.“ — „Po koran je boj med semenom mojim in tvojim.“ — „Toda jaz sem ti izkazal dobroto.“ — „Toda lahko bi mi napravil kaj zlega.“ — „Ne bodi nehvaležen, o gad, napram svojemu dobremu gostitelju.“ — „Storim to, kajti prisegel sem to v imenu najvišjega.“ — „Torej me piči v imenu božjem“, je rekel prorok, ki vsled svoje pobožnosti ni mogel dopustiti, da bi gad postal krivoprisežnik. Gad ga je pičil v roko. Mohamed je otresel gada, izsesal strup s krvjo iz rane ter pljunil to na tla. In glej! Takoj je zrastle na tem prostoru rastlina, ki v svoji lastnosti spojuje grenkobo gadovega žela s sladkostjo prorokove krvi — tobak.

Nečloveška mati. V mali vasi blizu Lyona na Francoskem je ušla te dni policija v stanovanje neke žene, ki so jo bili ovadili njeni sosede. Sosedje so se namreč prepričali, da žena svojo štirinajstletno hčerko neusmiljeno muči. Ko so prišli policaji v stanovanje, je dejala žena, da je njena hči pri sorodnikih v Parizu. Vkljub tej izjavi so izvedli hišno preiskavo in 14letno deklo so res našli v prav dobro skriti luknji podstrešja. Ko so vlomili vrata, so dobili do kosti shujšanega dekleta, oblečeno je bilo v čunje. Dekle je pred časom podedovala po oddaljenem sorodniku večjo vsoto denarja, ki jo je upravljalo sodišče kot njen varuh. Mati se je polakomnila dedščine in je pričela hčerko na vse mogoče načine mučiti, le da bi prej prišla do denarja. V podstrešni luknji je imela dekleta zaprtega že nad leto dni. Za hrano ji je dajala sirova mati le zelišča. Pa mučila jo je tudi še drugače. Ponoči jo je večkrat zbudila, položila na desko in ji začela prigovarati, da je že umrla. Pokrila jo je z rjuho in prižgala okolo nje sveče. Nečloveško mater so seveda takoj aretirali, hčerko pa odpeljali v bolnišnico.

Roparski napad na železniški vlak. Iz Lvova poročajo: V ponedeljek ponoči je bil na postaji Sichow, tri postaje od Lvova, izvršen roparski napad na brzovlak, ki vozi iz Stanislava. V vlaku se je kar naenkrat oglasil signal za skrajno silo. Ko se je vlak ustavil, so roparji obkolili strojevodjo in kurjača ter jima grozili z revolverji. Več drugih roparjev je hotelo udreti v poštni voz, toda uradnik je voz od znotraj zaprl. Roparji so proti vlaku izstrelili 30 strelcev, vendar pa so razdrolili le par šip. Sprevednik Jurkovicz je tudi začel streljati na roparje, ki so naposled pobegnili. Šele čez par minut sta se strojevodja in kurjač nekoliko opomogla od strahu. Vlak je imel eno uro zamude. O roparjih nimajo še sledu.

Nesreča na manevru. V Beljak je dospelo te dni več vojakov, ki so se ponesrečili na vojaški vaji v Zg. Koroški. En Bošnjak in en topničar sta padla baje raz neko pečino in sta obležala mrtva, kot invalid se je vrnil poročnik M. lovskega bataljona 8. Iz Möllbrücke je prispel neki enletni prostovoljec medicinec. Trčil je v njega vojak-kolesar in ga s puško težko ranil na desnem očesu. Prostovoljec se je odpeljal na kliniko v Gradec. V ponedeljek pa so pripeljali v Beljak nekega kmeta. Vozil je vojaško prtjago. Med potjo ga je sunil nek vojaški konj v trebuh in ga smrtno nevarno poškodoval.

Na smrt obsojen milijonar. Iz Novega Jorka poročajo: V Atlanti v St. Georgiji je bil predčerašnjim na smrt obsojen milijonarjev sin Leo Frank. Umrtili ga bodo 10. oktobra. Morilec je šele 25 let star in je sin nemških starišev. Bil je ravnatelj tovarne za svinčenke, njegov oče je večkratni milijonar v Brooklinu. Frank je posilil neko 14letno deklico ter jo na to umoril. Frankova mlada žena in stara mati sta se onesvestili, ko sta slišali obsodbo. Njegov oče umira.

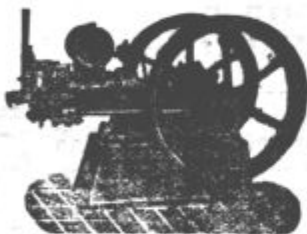
Porodniška stavka. Iz Berolina se poroča: V nedeljo so na socialdemokratskem shodu razpravljali o porodniški stavki. Govornice Klara Zetkin in Roza Luxemburg sta govorili proti. Zdravnik dr. Moses, pristaša neodemokratske stranke, ki se je pridružil socialdemokratski stranki, se je zavzemal za porodniško stavko, to se pravi, naj ženske več ne rode. Navzoče ženske so mu burno pritrjevale.

Proti izseljevanju. Z Dunaja poročajo: Pri izvrševanju akcije proti neopravičenemu izseljevanju in agentom je bilo v zadnjih dneh a. etiranih in sodišču oddanih sto oseb. Tudi drugače je začela policija nastopati proti nedovoljenemu izseljevanju. Pri nekem izseljencu z Ogrskega so konstatirali, da mu je dal delavsko knjižico, glasočo se na nepravo ime, Franc Hruschka, ki je kot tolmač nastavljen pri dunajski agenturi neke paroplovne družbe. V stanovanju Hruschke so našli osemnajst bolgarskih potnih listov, 21 avstrijskih in ogrskih delavskih knjižic, katere je bržkone dajal izseljencem. Oddali so ga deželnemu sodišču. Državna policija v Velikem Varadinu je odkrila veliko izseljevalno agenturo, ki je pripomogla mnogim prebivalcem komitata, da so se brez potnih listov izselili v Ameriko. Predstojnik agenture je sin bivšega velikovaradinskega župana Ludovika Stettnerja. Na podlagi dosedanjih poizvedb so aretirali Stettnerja, registratorja velikovaradinske policije, Julija Gulyasa, tri železniške uradnike in enega sodnika. S pomočjo agenture se je v dveh mesecih več sto oseb bharskega komitata izselilo v Ameriko.

Poslano.

Najboljša, najbolj preizkušana, cena obratovalna ella za kmetijstvo in industrijo

Bernhardt - a

lokomobil in motorji. Se sme postaviti brez koncesije. — Brez dima, brez saj, brez duha. Naprave s sesalnim plinom. Najcenejše, obratovalno sredstvo sedanjosti.

Mlini za debelo in fino moko

Nedosežena delavna zmožnost. — Ponudbe, katalogi brezplačno. — Iščete se zastopniki. — Najboljša priporočila C. in kr. priv. tovarna za motorje in stroje

G. Bernhardt-a sinovi,

Dunaj XII/2, Schönbrunnerstrasse 173.

Loterijske številke.

Linc, dne 6. septembra 1913: 16, 12, 58, 76, 67
Trst, „ 10. „ „ 63, 18, 26, 19, 65

Mala oznanila.

Vsaka **masno tiskana beseda** stane **10 vin.**, navadno tiskane pa po **6 vin.** Znesek se mora vpslati vnaprej, ker se sicer **inzerat ne priobči.**

! 500 kron !

vam plačam, ako moje „Ria-balzam“ ne odstrani kurjih oces, bradavic, trde kože v 3 dneh brez bolečin. Cena škatljice z garancijskim pismom 1 K. Kemeny, Košice (Kaschau) I. poštni predal 12/227, Ogrsko

Proda se

dobro ohranjen Brehm-Tierleben in še več drugih učnih knjig, pripravne za učitelje. Poizve se v gostilni Delniške pivovarne v Celju.

Dobra prilika.

Prodajam ali dam v najem hišo s 6 sobami, v kateri se nahaja dobro upeljani mlin s trgovino. Hiša se nahaja na najlepšem mestu v Podsusedu št. 21. Pogoji jako povoljni. 486

Dve dijakinji ali dva dijaka

se sprejmeta na stan in hrano. Vestno nadzorstvo. Zračno in mirno. Vprašati je pri A. Porekar, Mariber, Prečna ulica (Quergasse) št. 3, II. n. 497

Sprejme se

na hrano in stanovanje deklica iz boljše rodbine, katera v Celju obiskuje šole, v hiši Dolgopolje 3. — V hiši je na razpolago glasovir. 496

Že rabljeno, a dobro ohranjeno pohištvo

tudi mehki tes, za eno spalno sobo se kupi takoj. Kdo kupi, pove upravništvo „Narodnega Lista“. 498

Priden

konjski hlapec

se takoj sprejme z mesečno plačo 16 K pri J. Toplaku, trgovcu, Juršinci pri Ptaju.

Sprejme se

izurjen čevljarški pomočnik pri gospodu Antonu Stigl, čevljarški mojster, Zidanmost. 485

Na hrano in stanovanje

se sprejmeta dva dijaka iz dobre hiše. — Nadzorstvo dobro. Vpraša se v Celju Solska ulica št. 7 pri Tereziji Pristovšek. 495

Praktični zdravnik

DR. SERNEC JANKO

se je vrnil in ordinira zopet v Narodnem domu od 8.—10. dop. in od 2.— $\frac{1}{2}$ 4 pop. Po nedeljah in praznikih le dopoldne.

Lokal

za trgovino z živili

ali za mirno obrt, s stanovanjem, obsegajočim 2 sobi in kuhinjo z vodovodom se takoj po ceni odda.

Več v upravništvu Nar. Lista.

499

Južnoštaj. hmeljarsko društvo v Žalcu, dne 9. septembra 1913

Društveno vodstvo javi, da se bode

hmeljska razstava

ki se vrši

od 14. do 21. septembra t. l. v risalni dvorani novega šolskega poslopja v Žalcu, otvorila v nedeljo, dne 14. t. m. ob 9. uri predpoludne.

Razstava bo v navedenem času odprta vsaki dan od 9. do 12. ure predpoldne in od 2. do 4. ure popoldne. Prvi in drugi dan se bode nabirala vstopnina 20 vinarjev za osebo; razstavljalci so vstopnine prosti.

K mnogobrojnemu obisku vljudno vabi

društveno vodstvo.

Nagrobne vence

v raznih velikostih in cenah s trakovi in brez trakov ima v zalogi

Zvezna trgovina
(Goričar & Leskovšek)
v Celju. 40 12-8

Naročila se izvršujejo z obratno pošto. — Brzojavni naslov:

Zvezna trgovina,
(Goričar & Leskovšek, Celje

Trgovsko-obrtna kreditna zadruga v Celju

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

je otvorila svoje uradne prostore na Krožni cesti (Ringstrasse) št. 9, visoko pritličje. — Uradni dnevi so vsak torek in petek od 9. do 12. ure dopoldne; uraduje se pa vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne. Ob tem času se vlagajo hranilne vloge in se dobe pojasnila glede trgovsko-obrtnega kredita. — Hranilne vloge na hranilne knjižice ali v tekočem računu se obrestujejo **po pet od sto** od vložitvi sledečega dne do dne vzdiga. — Rentni davek plača zadruga in ga ne odteguje vlagateljem.

Slikar in pleskar

prevzame vsa v svojo stroko spadajoča dela kakor slikanje sob, cerkev, gledaliških odrov, črkoslikarstvo na steklo, les itd. — Zmerne cene. — Priporoča se za obilna naročila. Svoji kevojim!

Viktor Bevc, Celje

76 Graška cesta št. 43. 49-35

Franc Strupi

Celje, Graška cesta

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana, svetilk, raznovrstnih šip itd. Najnižje cene.

Prevzete vse steklarskih del!

85 Na debelo! Na drobno! 52-87

Najboljši češki nakupni vir.

S. Benisch

Ceno posteljno perje:

1 kg sivoga, dobrega, puljenega 2 K, boljšega 2 K 40 h; prima polbelega 2 K 80 h; belega 4 K; belega, puhatega 5 K 10 h; 1 kg vefeinega,

snežnobelega, puljenega 6 K 40 h; 8 K; 1 kg puha, sivoga 6 K; 7 K; belega, snega 10 K, najfinjši prani puh 12 K. — Kdor vsame 5 kg, 898 dobi franko. 50-7

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica, 180 cm dolga, 120 cm široka, s 2 zglavnikoma, vsak 80 cm dolg, 60 cm širok, napoljen s novim, sivim, jako stanovitnim puhatim posteljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; same pernice po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; zglavniki 8 K, 3 K 50 h, 4 K. — Pernice 200 cm dolge, 140 cm široke K 13—, K 14-70, K 17-80 in K 21—; zglavniki 90 cm dolgi, 70 cm široki K 4-50, K 5-20, K 5-70; podpernica iz močnega rižastega gradina, 180 cm dolga, 116 cm široka, K 12-80, K 14-80. Raspoložljive po povzetju od 12 K naprej franko. Dovoljeno je zamenjati, za neugajajoče se povrne denar.

S. Benisch v Dešenici, št. 773, Češko.

Bogato ilustrirani ceniki sastonj in franko.

„Pomni: prinesiti mi moraš samo svaličeni papir ali stroke

„OTTOMAN“
in ne daj se zapeljati po sličnih ponaredbah slabe kakovosti!“

10 e

Trgovina s špacerijskim blagom	Točna in solidna postrežba!	Trgovina z moko in deželni pridelki
Glavna slov. zaloga ter velika izbira kranjskega vrvarskega blaga, kakor štrang, uzd, vrvi, štrikov za perilo, mrež za seno in za otroške postelje itd.	J. Ravnikar Celje Graška cesta 21	Glavna slov. zaloga suhih in oljnatih barv, čopičev, firneža in lakov. Kupujem po najvišji ceni deželne pridelke, vosek in vinski kamen.
Vedno sveža žgana kava.	Na drobno in na debelo.	Zaloga rudninskih vod.

Goričar & Leskovšek, Celje

Graška ulica št. 7, podružnica Rotovška ulica št. 2.

Spomladna in poletna sezona: **Nahrbtniki (Rucksäcke)** v veliki izbiri po raznih cenah. **Čaše iz papirja in aluminija.** Za veselice: konfeti, serpentine, papirnati krožniki, servijete. **Lampijoni**, predmeti za šaljive pošte in srečolove. 39 52-37

Tovarniška zaloga šolskih in pisarniških potrebščin. **Lastna zaloga ljudskošolskih zvezkov in vseh tiskovin za urade.** **Nagrobni venci in traki.** **Dopisnice** Savinjskih planin in druge. **Zaloga različnega papirja.**

Solidno blago. Nizke cene. Točna postrežba.

ZVEZNA TISKARNA V CELJU.

Brzjavni naslov: Zvezna tiskarna Celje.

Tiskovine v moderni obliki so dandanes, kakor znano, potreba vsakega podjetja, ki hoče uspešno delovati, kajti tiskovine brez učinka romajo navadno vsled pomanjkanja časa neprečitane v koš. Sleherni, ki to upošteva in deluje v tem smislu, zamore vsak čas računati na dosežen uspeh, ker se prejemu vsili nehote prepričanje, da deluje z vzornim podjetjem, katero se potruži v vsakem oziru izvršiti naročilo skrajno natančno in z namenu potrebnim učinkom. Zavod, ustrežajoč vsem zahtevam na polju moderne tiskarske tehnike, je Zvezna tiskarna v Celju, Schillerjeva cesta št. 3. Založena z modernimi črkami in okraski, kakor tudi opremljena z brzotisnimi stroji najnovejše konstrukcije in zlagalnimi pristroji je v položaju v polni meri zadovoljiti svoje cenjene stranke. — Cene nizke.

Čekovni račun pri c. kr. poštni hraniln. št. 75.922.

Lastna knjigoveznica.

LASTNI DOM

registrovana kreditna in stavbena zadruga z omejeno zavezo v GABERJU pri CELJU

sprejema hranilne vloge od vsakega, je član zadruge ali ne in jih obrestuje nepretrgano, to je od vložitvi sledečega dne do dne vzdiga

po pet in pol od sto 5 1/2 %

Rentni davek plačuje zadruga sama in ga ne odteguje vlagateljem.

86 49-35

Avstr. poštna hranilnica račun št. 54.366. Ogrske poštn. hranilnice račun št. 26.283. Telefon št. 48.

Pisarna je v Celju, Rotovška ulica št. 12

Uradije se vsak dan razun nedelj in praznikov od 8. - 12. ure dopoldne.

Južnoštajerska hranilnica v Celju

v Narodnem domu.

Sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po dneva po vlogi do dneva dviga ter pripisuje obresti vsakega pol leta h kapitalu. — Rentni davek plačuje hranilnica sama ter ga ne odteguje vlagateljem. Za varnost vlog jamčijo okrajji: Smarje, Šo-

4 1/2 %

stanj, Sevnica, Vranksko in Gornji grad in rezervna zaklada, katera znašata že nad 350.000 K. Ker nima namena iskati dobička, zato razdeli znatne svote v občekoristne in dobrodelne namene za gori navedene okraje. 125-30

Dosedaj je dovolila za dijaške ustanove 30.000 K, za napravo potov 5.000 K, različnim učnim zavodom in za ustanovitev slovenske obrtne strokovne šole (2.000 K, za podpore različnim požarnim brambam in v kmetijsko gospodarske namene nad 6.000 K, hranilnico ustanovivšim okrajem izplačalo okolo 45.000 K za dobrodelne namene, skupno tedaj nad 100.000 K. Sprejema tudi hranilne knjižice drugih, posebno neslovenskih denarnih zavodov in jih obrestuje, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.